

MAGYAR LAPOK

+ 3 lei

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P.T.

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő
és szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 184 (1626) szám * Csütörtök, 1937 szeptember 16

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Aláírták a földközi-tengeri egyezményt

Olaszországot meghívták, hogy csatlakozzék. — Litvinov vitatja Szovjet-Oroszország jogát, hogy bárme y tengeren haderőt tarthasson

Nyonból jelentik: A földközi-tengeri egyezményt kedden délben ünnepélyesen aláírták. Az értekezlet nyilvános ülésén az elnöklő Del-bos rövid beszédben hangoztatta, hogy Nyonban csak a tengeraltjárók kérdését szabályozták, más rendezésre váró kérdések szabályozása Genfre vár. Az egyezmény ezennel életbelép és nemcsak a földközi-tengeri államok érdekeit, hanem általában a nemzetközi hajózási utak biztonságát van hivatva megvédeni. Bejelentette, hogy a Balkán államok kívánságára Anglia és Franciaország meghívta Olaszországot, hogy csatlakozzék az egyezményhez.

Litvinov örömeinek adott kifejezést, hogy a Földközi-tenger ellenőrzését Anglia és Franciaország vállalta magára, súlyt helyez azonban annak megállapítására, hogy semmiféle nemzetközi egyezmény nem korlátozhatja a Szovjetnek azt a jogát, hogy a Földközi-tenge-

ren, vagy bármely más tengeren, ha szükségét látja, tengeri haderőt tartson. Ha a kalózkodások meg nem szűnnek, akkor messzebbmenő intézkedéseket kell majd tenni. Végül sajnálkozásának adott kifejezést, hogy az egyezmény a valenciai kormány kereskedelmi hajóinak nem biztosít védelmet.

Purics jugoszláv kiküldött üdvözölte néhány szóban az egyezményt, majd Eden beszélt. — Semmit sem kívánunk jobban, — mondotta, — mint az összes érdekelt országok szoros együttműködését.

KIK AZ ALÁÍRÓ HATALMAK?

Ezután sor került az egyezmény aláírására. A megállapodást a következő kilenc hatalom írta alá: Anglia, Franciaország, Bulgária, Egyiptom, Görögország, Románia, Törökország, Szovjet-Oroszország és Jugoszlávia. Az egyezmény nyitva marad Olaszország számára.

Olaszország átadta válaszjegyzékét

Nem fogadja el, hogy egy zónára szorítsák, hanem a Földközi-tenger egész kiterjedésén egyenlő jogot követel

Rómából jelentik: Ciano olasz külügyminiszter kedd este 7 órakor magához kérte a római angol és francia ügyvivőt s átnyújtotta nekik az olasz válaszjegyzék végleges szövegét. A jegyzék átnyújtásáról szóló hivatalos jelentés hangoztatja, hogy az olasz kormány a német kormánnyal történt előzetes megállapodás után válaszolt a francia és angol kormány emlékiratára, melyben a nyoni értekezleten elfogadott megállapodás alapján felhívták az olasz kormányt, hogy léptesse életbe a tyrrheni tengeren a nyoni értekezleten megállapított felügyeleti intézkedést, míg ugyanakkor az egész Földközi tengeren az angol és francia hajóhad kapna ellenőrzési megbízást. Olaszország számára ilymódon elfogadhatatlan a határozat. Olaszország létérdekei a Földközi tengeren indokolták teszik azt a követelést, hogy a Földközi tenger minden vidékén, min-

den hatalommal teljesen egyenlő jogai legyenek.

EDEN RÁDIÓBESZÉDET MONDOTT: „VÉGET VETETTÜNK A FÖLDKÖZI TENGERI KALÓZKODÁSNAK“.

Genfől jelentik: Eden angol külügyminiszter kedd este a rádióban beszédet mondott a nyoni értekezlet eredményéről. Ismertette az egyezményt és azt, hogy a távolmaradt két nagyhatalmat tájékoztatták az értekezlet munkájáról. Eden ezután ismertette az egyezmény lényegét, majd a következőket jelentette ki:

— Azt hisszük, véget vetettünk a földközi-tengeri kalózkodásnak. Ezen a tengeren őrseget létesítettünk, mely a jövőben kalózkodáson ért tengeraltjárókat megérdemelt büntetésben részesíti.

Anglia és Franciaország előkészületei az egyezmény végrehajtására

Az angol hadihajók utasítást kaptak a tüzelésre

Londonból jelentik: Illetékes angol helyenközölték a sajtóval, hogy Anglia és Franciaország már megtette az intézkedést a földközi-tengeri ellenőrzés végrehajtására. Az ellenőrzésben nemcsak az angol és francia tengeri, hanem a légi vezérkar is szorosan együttműködésben fog állni egymással. Az ellenőrzési övezeteket nem zárják el szigorúan egymástól, hanem az angol hadihajók segítségére siethetnek egy megtámadott hajónak akkor is, ha a támadás francia zónában történt — és viszont.

A hétfőn aláírt földközi-tengeri egyez-

mény értelmében az angol hadihajók a következő utasítást kapták: Minden olyan buvárnaszádra, mely megtámad egy nem spanyol kereskedelmi hajót, az angol hajóknak tüzelni kell és esetleg elsüllyeszteni. De tüzelni kell minden olyan tengeraltjáróra is, mely egy megtámadott hajó közelében van és a körülmények alapján jogosan föltehető, hogy az volt a támadó. Tévedések elkerülése végett az egyezményt aláíró kilenc hatalom buvárhajói csak hadihajók kíséretében futhatnak ki a Földközi tengerre.

Falusi középiskolásaink

(Második cikk.)

A következőkben csak egy pár gondolatot és szempontot szeretnék fölvetni falusi középiskolásaink népközösségi nevelésére és irányítására vonatkozólag. Először is megkérdezhetjük, hogy ki hivatott és ki alkalmas erre? Hivatott reá minden nevelőnk: tanár, hittanár, internátusi előjáró; otthon a faluban a plébános, tanító és munkatársak a főiskolások. Alkalmas reá mindenki, aki öntudatosan a népközösség tagjának érzi és vallja magát, aki nevelői és vezetői mivoltát szent hivatásként fogja fel; az, akinek a népközösség ügye lelkiismereti ügy. Sokkal jobb azonban kötelességről beszélni. A nevelőnek, mint az ifju nemzedékek felelős alakítójának kötelessége hivatását a legjobban betölteni és ezért elsajátítani mindazt, ami az adott helyzetben ehhez szükséges. Ma az iskolának kötelessége nemcsak az életre, hanem a népközösségi életre is nevelni.

A múlté már az a politikai és társadalmi kép, amelyben tanárt és tanítványt nálunk egyedül csak az iskolai hovatartozandóság alkalmi szálai fűzték össze hosszabb vagy rövidebb időre. Független, önmagában tökéletes, önmagának elég, egész akart lenni mindenki. Így akartak nevelni is. Gyökértelen, üres egyniségek, széthulló család és népközösség, mily vallás-erkölcsi lezúllás jelzik ennek a nevelésnek a „diadalútját“.

Brutálisan, radikális ezzel szemben egyes államok ébredése és visszafordulása. Mintha rövid évek alatt egyszerre akarnák helyreütni hosszú évtizedek bontó, romboló munkáját. A család megszilárdítása ma általános nevelési célkitűzés már a középiskolákban is. A természetes közösségnek ez az ápolása helyes. De vannak mesterkelt közösségek is, mikor például az állammal azonosított párt számára akarunk nevelni s így ez a nevelés a természetjog rovására történik. Ez már zűrzavar és túlzás, végzetes tévedés, azonban még ez a túlzott irányzat is lényegében véve visszahatás a liberális idők féktelen közösség-romboló munkájára.

Ebben az általános politikai és társadalmi helyzetben a mi feladatunk is alkalmas háttérrel és kerettel talál. Nem mondom, hogy talajt. Talaja mi vagyunk: a mi népünk a benne szunnyadó szellemi és anyagi erővel, különleges helyzetével és vonatkozásaival. Csak meg kell keresni, fel kell ébreszteni ezeket a legtöbbször tudat alatt szunnyadó alkotóelemeket.

Nincs szó tehát nevelőink és tanulóink újabb megterheléséről. Tudatos és tudatalatti valóságok, igazságok érvényesítéséről, életrevaló váltásáról van szó. Vészesegény, sorvadó életünket akarjuk átmenteni a jövőbe új, biztos erőforrások feltárásával. Mert ott mégsem tartunk, hogy népközösségünk nagyrésze a közösséghez való tartozását, a hozzá fűző szellemi és anyagi szálakat értéktelen, vagy egyenesen hátrányos adottságoknak tartsa. Nem, itt még nem tartunk! Hiszünk és valljuk, hogy a népközösségi kapcsolat — a miénk is — Isten gondolata. Ami pedig rajta felépül: gazdasági, hagyománybeli, történelmi és művelődési közösség, — mindez hozzátartozik az Isten gondolata szerint harmónikus felépülő közösségi és egyéni élethez. Aki mégis függetleníteni akarná magát, azt a sors ostorcsapásai kény-

(* Az első cikk a „Magyar Lapok“ felvő évi július 28-iki számában.)

szertik vissza, hogy ne mondjam másban, hát a megélhetés kérdésében. Mert azt már mindenki láthatja, hogy általános iránnyá kezd válni a többségi nemzeteknél a gazdasági kizárólagosság, ami a többséghez nem tartozókat megélhetési gondokba szorítja.

Ime — mondhatják sokan — ez a nemzeti népközösségre való nevelés eredménye: keserű harc mások megélhetési területének elvétele. Hát arra akarunk-e törekedni, amit másoknál kifogásolunk? Azonban e kérdésben rejő aggodalommal szemben világosan áll az, hogy az igazi népközösségre való nevelés sohasem lehet sovíniszta. Ellenkezőleg: amilyen mértékben megtanuljuk becsülni és ápolni népközösségi értékeinket, olyan mértékben nő bennünk mások ugyanilyen természetű értékeinek meglátása és becsülése. Hallottam már nagyon sokszor egymás mellett élő román és magyar falvak népét, hogy egymás jó tulajdonságait, szokásait, gazdálkodását dicsérik és a jó példa követésére buzdítanak. Ami ezen túl van, a torzítások és túlzások nem a népközösség tiszta eszményéből táplálkoznak. Eppen ezért népközösségi életünk egyik fontos feladata visszautasítani az álcélkitűzések cégeire alatt bujkáló sovíniszta törekvéseket. Ez rendesen nem a nép törekvése, sem pedig igazi vezéré.

A helyes középút, a népközösségre való nevelés helyes módját megtalálni, ez a mi nagy feladatunk. A magyar népkisebbség legmélyebb mívoltában keresztény. Más nem is lehet. Gyakorlatban pedig ellensége minden hit- és erkölcsbeli közömbösség. Mert a keresztény éppen azáltal keresztény, hogy hitét és erkölcsi elveit az egyéni és közösségi élet minden megnyilvánulásában vallja és követi. A keresztény világnézet egyetemes harmónikus életforma. Nincs szüksége szabadosságokkal működő gazdasági, művészeti, politikai közéletre. A keresztény világnézet másvilági beállítottságával tud — sőt egyedül csak ő tud — harmonikus, erős, szép világi életet fakasztani, szervezni és építeni. Mai gazdasági, politikai, művelődési csődünk éppen annak az általános gyakorlattá tett tévedésnek a siralmas következménye, amely szerint a gazdasági, politikai, művészeti életnek autonóm „törvényei”, jobban mondva felszabadíthatóságai vannak.

Mindnyájan tudjuk, hogy a „rég jó liberális idők” nagy keresztény államférfiai is azért voltak tehetetlenek és „ünnepnapi” keresztények. Voltak ugyan keresztény beállítottságu próbálások, de nem bírták a „szabad” versenyt a minden erkölcsi gátlás nélkül szabadon dúló, fosztogató, harácsoló liberális gazdasági és politikai felfogással. A gebe és a ver-

senyautó „szabad” versenye volt ez. Mennyi fosztogatás, kizsákmányolás, család lett törvénytelenül védett „üzlet” és vagyonszerzési mód. Erkölcsi nihilizmussal a lezüllésnek mily tág kapuját nyitotta meg! Mily megvetéssel tépteszakította a család, a népközösség szent kötelékének szálait. Mi most vesszük számba a romokat és még így megcsúfolva, megtépve, lezüllesztve is új, szebb jövőnk alapjait látjuk ezekben. Mert a családi és népközösségi kötelék szálait az őket megillető helyen találjuk a keresztény világnézet harmonikus felépítésében. Ne félünk tehát a túlzás, az egyoldalúság veszedelmétől. Nem az eszmény, a keresztény népközösségi gondolat következménye az, hanem az eszményt saját aljasságának sarába magával rántó tudatlanság és rosszakaraté.

Amikor tehát magyar népkisebbségünk élet-ösztöne a kibontakozást sürgeti és jövőjét abban látja, hogy a meglévő közösségi szálakat meg-erősítse, a hiányzókat kiépítse, szerves gazdasági vérkeringést teremtsen, amely a népközösség szellemi életének alapul szolgálhat, akkor mindenkinek be kell állnia ebbe a munkába. Nemzedékeket kell nevelni. Az új nemzedéket népközösségre kell gyurni a szó igazi, nemes értelmében. Ezt pedig csak tiszta, általánosan elfogadott és vállalt eszmény, célkitűzés, egységesen kidolgozott és elfogadott munkaterv alapján lehet megindítani és munkálni. Röviden: magyar népkisebbségünk természetes, szerves rétegeződésében akarja biztosítani létét és jövőjét, azzal a szilárd meggyőződéssel, hogy ez istenadta joga, sőt kötelessége, mert a népek sokféle tarkaságában még kisebbségi sorsban is az állam értékes, szükséges eleme.

Ha pedig ma még szervezetlensége és kihasználtsága ellenére is fenntartja magát, akkor a népközösségi öntudat felébredése virágzását fogja jelenteni. Magyar népközösség szerves rétegeződésével, a magyar életerő, magyar közösség-élettel keringésével: ez a mi célunk, ez a mi

Emésztési zavarok,

régi idült gyomorbetegségek, székrekedések, fejfájás, étvágytalanság, savtúltengés, gyomorégés, gör-
csös állapotok, ideges gyomorbetegségek az Amerikában három zseniális tudós: Iwata, Schiwata és Nakamura által felfedezett „Gastro D.” bel- és külföldi orvosi körökben nagy feltűnést keltett.
Gastro D. kapható gyógyszerárakban és dro-
gériákban vagy megrendelhető 135.— lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, București, Calea Victoriei 124.

jövőnk. Ebben nincs sértő és támadó szándék senki ellen. A többségi népek is, a többi kisebbségi népek is megvan a maguk saját külön népközössége. Ha mindenik ragaszkodik a magáéhoz, ezzel az országos közéleti helyzete tisztázódik, mert egyik nép se toltul át a másik területére, hanem mindenik a saját körében keresi és találja meg a maga érvényesülését. Ebből a szempontból a zsidók helyzete is tisztult. Van hivatalosan is bebizonyított nemzeti létezésük. Oktalanság lenne és egyben igazságtalanság, antiszemitizmust kiabálni, ha orvosokat, ügyvédeket, kereskedőket, iparukat, újságírókat és erkölcsi felfogásukat átengedjük a zsidó népközösség kizárólagos szolgálatára.

Minden népközösségnek vannak lényeges benső összetartó erői. Ilyenek nálunk elsősorban a keresztény hit- és erkölcsi megalapozottság. Aki ezt nem tudja, vagy nem akarja vállalni, az menjen békével és ne próbálkozzék soraink közé férkőzni, mert már jelenléte bomlást, rombolást jelent: a hit és erkölcsi értékeink közömbössé tevését. Mikor ifju nemzedékünkről van szó, akkor különösen kívánatos, hogy ők tisztánlátókká nevelődjenek, mert hiszen csak így tudnak különbséget tenni ellenség és jóbarát között. Ha keresztény világnézetűek igazodnak, akkor ez kellő biztonsítt lesz arra, hogy a különbségtételt úgy elméletileg, mint gyakorlatilag higgadtan, tárgyilagosan, a szeretet jegyében fogják elvégezni. Polyák István.

Rémuralom Gijonban

Salamancából jelentik: A spanyol nemzetiek az északi, asztúriai hadszínterén erőltetett menetben nyomulnak előre, hogy Gijont mielőbb felszabadítsák. Ott ugyanis teljesen az anarchisták ragadták kezükbe a hatalmat és a spanyol polgárháború minden eddigi borzalmát felülmúló rémuralmat gyakorolnak. A gijoni anarchista direktorium egy rozoga hajót asszonyokkal, gyermekekkel és politikai foglyokkal töltött meg és a hajót a vörös hadihajók közé horgonyozták, hogy ezzel visszatartsák a nemzeti repülőgépeknek a vörös hajók elleni bombázását.

A Havas a spanyol-francia határról, Perpi-

ganból jelenti a következőket: Kataloniában a hatalom jelenlegi birtokosai és a lakosság között egyre jobban kiéleződnek az ellentétek. A kommunisták és anarchisták állandóan harcban állnak egymással. Az élelmiszertelepök üresek, a nyereségyaghiány igen nagy, az ipar teljesen törkrement. A lakosság éhezik. Lehetőségek tartja a jelentés, hogy már nem is lesz szükséges Franco hadainak bevonulására, mert a katalán állam már utolsót vonaglik és a lakosság nem tiltkoltja, mennyire várja a nemzetiek rendszárlását.

Eltévedt napsugár

Irta: Sztróhay Lajos

Hé, Nagyorru! — kiáltotta Sovány Niki. — Huzd meg azt a sátorpartó ketelet. Már megint olyan lassu vagy, hogy egy teknőseka is propeller hozzád képest!

— Csak ne morogja folytonosan, Sovány! — felelte Nagyorru Hans. — Nyilvánvaló, hogy a vacsora szaga tesz oly fűrgévé, amit Morzsarágó ketyvaszt ott a patak mellett.

E párbeszéd utitársaim között folyt le, amint a komor sziklafalak tövében elterülő nedves, puha moha az éjszakai hegyitáborozásra koszlódtunk elő. A Morzsarágó név alatt saját személyem rejtezködött s eredete valószínűleg a száraz kenyérhéjak gyűjteményére vezethető vissza, amivel turák alkalmával zsebem mindig tömve volt. A körünkben uralkodó szigorú munkabeosztás alapján, a szakács szerepe ezen a napon én rám esett.

Hegyi vándorlásainkon rendszerint a magány és jókedv voltak utitársaink, most kivételesen egy fiatal osztrák házaspár is csatlakozott hozzánk. Az esti vonattal érkeztek s a legközelebbi lakott helytől két órai gyaloglás választotta el őket. Idegenek voltak a vidéken s a sötétben való gyaloglás sem számíthatott kedvenc szórakozásaik közé, mert meglátva táborítzunkat, egyenesen hozzánk jöttek, megkérve, nem tölthetnek-e itt az éjszakát. Nagyorru ugyan olyan kijelentést tett, hogy a sátor éppenséggel nem nászutasoknak való szálloda, de a gyengébb nem képviselőjére való tekintettel, szívesen átengedtük tanyánkat a házaspárnak, mi majd csak el-
lészuunk hálószájkainkban a tűz mellett.

Mire a sátor készen állt, a vacsora is elkészült. Megkínáltuk vendégeinket s az asszonyka megízlelte a némi zsírral és hagymával feljavi-

tott konzervgulyást, elismerőleg fordult hozzám.

— Ön ugy íz, mint egy elsőrangú szakács.

— Köszönöm a bököt — feleltem nevetve — de ez csak a szakember jóindulatu elismerése a díletánessal szemben.

— Ó nem — felelte az asszonyka és hangjából némi szomorúság volt kiolvasható — én, sajnos, nem tudok főzni.

Eppen azt akartam kérdezni, miként lehetséges, ez, de férje megadta rá a választ.

— Ach was, — szólt könnyed kézlegyintéssel — a modern nőnek nincs ilyesmire szüksége.

Erre vonatkozó szerény véleményem ugyan más volt, de hát nem óhajtottam vendégünkkel vitába szállni, különben is legényember létemre valószínűleg ferde felfogásom van a „modern” házasságokról. Bár szorgalmasan tápláltuk a tüzet, a hideg fokozatosan elviselhetetlenné vált. A házaspár csakhamar visszavonult a sátorba, mi pedig hálószájkainkba bujva, a tűz köré telepedtünk. Nem telt bele néhány perc, a férfi megszólalt a sátorban:

— Halló! Mit jelenten ez? Kápolnában szállásoltak el minket? Egy feszület lóg itt a fejem fölött! Ne vegyék rossz néven, igazán nincs szükség arra, hogy a hegyekben templomot csináljunk a táborhelyből.

Kinos csönd követte e kijelentést. Régi szokásunk volt, hogy a hátsó sátorpartó rudra egy apró feszületet akasztottunk fel, ez alatt aludtunk számtalan táborozásunkon, hóviharban és jó időben egyaránt és ettől a szokásunktól senki kedvéért nem voltunk hajlandók eltérni. Társaim idegenen felültek fektükből, a Sovány rosszálón csóválta fejét, Nagyorru halkán odasugta felém:

— Adj a tótnak szállást, kiver a házból!

A sátorból félhalk és heves szóváltás hallatszott, az asszonyka valamit behatolt és erőlyesen magyarázott az urának. Akárhogyan eszegekdednek meg odabenn, a férfi felvilágosított álláspontunkról. Minden egyes szót hangsúlyoz-

va, csak annyit mondtam a sátor felé:

— Tanácsolom önnek, a feszületet hagyja érintetlenül a helyén!

Keservesen sivitott a vad éjszakai szél és ezernyi keményre fagyott hópolyhét vágott hozzánk. Szemünk, szánk megtelt a finom fehér porral, mely kegyetlenül csippte, égette a bőrt, amint a test melegétől megolvadva, majd ismét megfagyva, odatapadt az arcunkra. A kora reggel óta tartó hóvihar bombölése tulharsogott mindent, az emberi szót is csak úgy értették meg, ha kölcsönösen egymás tülbe ordítottunk. Sűrű köd borította a vidéket s a szél által felkavart hótölcselek sokszor láthatatlanná tették mögöttem jövő társaimat. Fárastó vándorlás volt ez a mai, sítalpaink mélyen belecsúlyedtek a puha hóba s a vad szélrohamok egyensúlyából billentették ki az embert. Legtöbbször szenvedett a fiatal asszonyka, akitől átvettük hátizsákját, hogy ezzel is könnyítsunk rajta. Minél magasabb régióba értünk, annál erősebbá vált a vihar dühöngése. 1500 méteres tengerszínfeletti magasságban el-
értük a lakatlan Stadlalmi pásztorhunyhót, itt sítobotomat magásra emelve, megállást jeleztem.

— Semmi értelme a tovább tipródásnak, minden lépéssel nehezebb viszonyok közé jutunk! — kiáltottam társaimra. — E kunyhó megvéd a vihar elől, itt töltjük az éjszakát!

Osztrák társunk mellém lépett.

— Jól értettem? — kérdezte. — Ebben a lakatlan házban akar tanyázni, mikor alig egy órai ut választ el a rendes menedékháztól, ahol fűtött szoba és kényelmes szállás vár ránk?

— Ha ön tapasztalt hegymászó, — feleltem — akkor tudja, hogy a mostani helyzetben az egy órai ut két-három óra hosszát is eltarthat. Legyen tekintettel a feleségére, akin máris nagyfoku kimerülés észlelhető.

— Semmi szin alatt sem maradok ebben a putriban és éppen feleségemre való tekintettel

Fogke-ellen Solvolith

A fogpép, amely természetes KARLSBADI Forrást tartalmaz habzó szappanmentes

Sanghainál a kínaiak visszaszorítása egységessé tette a japánok harcvonalát

A Wuzung-Sanghai közötti vasútvonal a japánok kezén. — Tokió várja a szovjet-repülőök támadását

Sanghaiból jelentik: A japán hadierők főparancsnoksága közleményt adott ki, melyben a japán támadás legnagyobb sikerül azt hangoztatta, hogy kínaiak visszaszorítása következtében az eddig külön-külön harcoló japán csapatok között helyreállították az összeköttetést. A Wuzung és Shanghai közti vasútvonal legnagyobb része most már a japánok kezén van. A kínaiaknak segítségére van a napok óta tartó esőzés, amely az utakat feláztatta.

Hongkongból jelenti a kínai tengerészeti parancsnokság, hogy a japánok nagymennyiségű benzint és egyéb anyagkészletet raknak ki Pratas szigetére, amelyet nemrég szállítottak meg.

ÓRIÁSI LÉGVÉDELMI GYAKORLAT A JAPÁN FŐVÁROSBAN

Tokióból jelentik: A japán főváros lakossága legi támadástól retteg. Ugylátszik a hatóságok és számítanak egy légi támadás lehetőségére, mert kedd este Tokióban és környékén négy napig tartó légvédelmi gyakorlat kezdődött még pedig olyan nagyméretű, amilyenre eddig nem volt példa Japánban. A gyakorlatokba az egész polgári lakosságot is bevonják, tekintet nélkül arra, hogy japánok vagy külföldiek. Szigorúan ellenőrzik, hogy a gyakorlatokban mindenki résztvegyen. A kiadott utasítás szerint Japánban számolni kell légi támadás veszélyével, mert minden jel arra vall, hogy Szovjet-Oroszország katonai repülőgépe, hamarosan beavatkoznak a japán-kínai háborúba és megjelennek Tokió felett és bombázzák a fővárost.

A JAPÁN KORMÁNY ÓVAINTI A NÉPSZÖVETSÉGET, HOGY NE AVATKOZZÉK BELE A KINAI VISZÁLYBA

Tokióból jelentik: A külügyminisztérium a kínaiaknak a Népszövetséghez intézett jegyzékével kapcsolatban nyilatkozatot adott ki, mely a többek között a következőket mondja:

— Bár Tokióba még nem érkezett meg a Népszövetséghez intézett kínai jegyzék teljes szövege, az eddigi jelentésekből már világosan kitűnik, hogy Kína elferdítette a tényeket és eljárásával súlyosbította a helyzetet.

A japán kormány szócsove ova inti a Népszövetséget attól, hogy ilyen alapon beavatkozzék a viszályba. Japán — ugymond — nem akarja megakadályozni Kína egyesítését, de azt akarja, hogy ez a világbéke érdekében egészséges alapon jöjjön létre. Japán jelenlegi kínai politikájának az a célja, hogy Kinát új külpolitikai tájékozódásra bírja és új alapot adjon a japán-kínai viszonyoknak.

Budapestről jelentik: Már csak öt napig tart Budapesten az Őszi Vásár és a Kézművesipari Kiállítás, mert a kézműiparnak ezt az olimpiaszát, hétfőn, szeptember 20-án este visszavonhatatlanul bezárják. Ilyen körülmények között az utazási és vizumkedvezmények is csak akként érvényesek, hogy a látogatóknak legkésőbb hétfőn déli 12 óráig Budapestre kell érkeznie. A külföldiek azonban még a kiállítás bezárása után teljes öt napig tartózkodhatnak a magyar fővárosban, mert az utazási kedvezmények visszafelé szeptember 25-én éjfélig érvényesek. Az Európa utazási iroda és a Wagons Lits Cook iroda összes fiókintézei az utolsó percig árusítják az utazási vizum és egyéb kedvezményeket biztosító utazási igazolványokat, személyenként 150 Leiert.

Már csak öt napig tart Budapesten az Országos Kézműipari Kiállítás

A külföldiek szeptember 25-ig tartózkodhatnak a magyar fővárosban

Az idei kiállítás óriási sikerét mi sem mutatja jobban, mint az, hogy már a kiállítás felidejében jóval több látogatója volt, mint tavaly az Őszi Vásár egész ideje alatt. A legjobban kétségtelenül azok a látogatók járnak, akik az utolsó napokban keresik fel a kiállítást, mert ekkorra a bírálóbizottságok is elkészülnek munkájukkal, kiosztják a díjakat és így az utolsó napok látogatói már azt is megtudják, hogy kik kaptak arany- és ezüst-koszorus masteri címeket, érmeket, tiszteletdíjakat és azt is megláthatják, hogy milyen remekekkel nyerték a győztések a nagyjértékű díjakat.

A windsori hercegi pár budapesti látogatása alkalmából is rengeteg külföldi érkezett a magyar fővárosba. Persze valamennyien megnézték a kiállítást is, hiszen az Őszi Budapestnek most ez a legnagyobb attrakciója. És ahány látogatója volt eddig a kiállításnak — pedig számuk meghaladta a kétszázezretet is — mind lelkesen beszél arról, hogy a szereplő kézműiparosok pompás remekeikkel egész bizonyosan elvinnék a nagydíjakat még egy viláckiállításról is.

AMERIKA ELTILTOTTA JAPAN ÉS KINA FELÉ A HADIANYAG KIVITELÉT

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök kedden visszaérkezett szabadságáról. Azonnal minisztertanácsot hívott össze a távolkeleti helyzet megvizsgálására. A minisztertanács elhatározta, hogy életbelépteti a hadianyag kiviteli tilalmat Japán és Kína felé. A határozat meghozatala után kedd este már meg is jelent Roosevelt elnök rendelete, amely kimondja, hogy amerikai tulajdonban lévő kereskedelmi hajók nem szállíthatnak lőszeret és egyéb hadianyagot a japánok és kínaiak számára.

A minisztertanács befejezése után Roosevelt Hull külügyi államtitkárral és Kenedyvel, a tengerészeti bizottság elnökével tárgyalt arról, hogy visszahívják a „Wihita” nevű gőzöst, mely 19 repülőgépet szállítva, elindult Kína felé. Az amerikai kormány ugyanis attól fél, hogy mikor a hajó eléri a kínai vizeket, a japánok elfogják és ez nemzetközi viszályt teremthet.

akarom a turistaházat elérni. Köszönjük az eddigi szívességét, de gyámságát visszautasítom. Majd mi ketten tovább megyünk!

— Esztelenséget követ el — szoltam megragadva a karját. — Ön talán eléri a házat, de a felesége nem. Nem akarok gyamja lenni, de talán megengedi, hogy tapasztaltabb létemre tanácsot adjak.

Ma sem tudom, mi sértés volt szavaimban, az osztrák kirántotta magát szorításomból és gyűlölködő hangon sziszegte fejem:

— Hagyjon utamra, semmi közünk egymáshoz, nem kértem fel, hogy vezetőm legyen. Ha jól esik, csak bujjanak össze ebben az akolban, mint az együgyű birkák a zivatar elől és fohász-kodjanak a fészületükhöz, nehogy a vihar a házzal együtt a mélybe sodorja magukat, én azonban kijelentem, hogy tovább megyünk és ez az utolsó szavam! Gyere Gerty!

A kis kunyhó nyitott tűzhelye mellett ültünk, künn sivitott a szél és hordta a havat. Korán beköszöntött az est, de a táhortüzek szokásos kedélyessége ma elkerült bennünket. Szótlanul gubbasztottunk és a lángok játékát bámultuk.

Már biztosan elérték a házat — szoltal meg végre Nagyorrú.

— És ha nem? — vetettem ellene.

E pillanatban a szél üvöltését is keresztüthasító éles kiáltás ütötte meg fülünket. Nagyorrú fölrántotta az ajtót, melyen egy hóborította, önmagával tehetetlen ember dől be a szobába. Hamar becsaptuk az ajtót, mert a szél tömördek havat söpört a házba s a jövevényt, aki nem volt más, mint osztrák ismerősünk, a tűzhöz vitük. Lecsatoltuk lábáról sítalpjait és konyakot öntöttünk szájaiba. Erős szervezete hamar leküzödtötte a kimerültséget, felnyitotta szeméit s megpillantva bennünket, valóságos szóáradattal halmozott el.

— A feleségem... mentsek meg... segítsenek! Nem bírta tovább, a hóban fekszik... megfagy! Könyörüljenek... síessenek, minden perc drága... az égre kérem, menjenek és hozzák ide...

— Állj! Állj! — kiáltottam. — Hol hagyta a feleségét?

— Ha én azt tudnám? Minél magasabbra értünk, a vihar annál rettenetesebbé vált, boszótetted, eltévedtünk, én is csak valóságos csoda útján találtam vissza a házhoz!

— Nehéz lesz minden utmutatás nélkül kutatni — feleltem — de maga csak maradjon nyugodtan a házban, mindent el fogunk követni, hogy rátaláljunk. Fiuk — szoltam társaimhoz — mindegyik hozza villamos szelőkampját, aztán hajrá, sávkoban járjuk be az utvonatát és az egész környéket déli irányban.

Heszadalmias volna leírni azt a borzasztó két órát, amit éjnek idején, lomboló hóviharban s a vérfagyasztó hideg szélben kutatással töltöttünk el. Percenként háromszor leadott vészjelzéseinkre csak a vihar bömbölése volt a felelet; végre, mikor már minden reményt föladtunk, Sovány Niki bukkant rá a szerencsétlenül járt asszonykára. A hó félig betemette, eszméletlenül és mereven feküdt a puha, fehér takaró alatt. Amíg a könnyű terhet a házhoz cipeltük, valóban nem tudtuk, holtat vagy elevent hozunk a kétségbeesett férjének.

Izgalommal és farszító életrekeltési műveletekkel telt el a következő három óra. A férj teljesen megtörtén félrevonult a szoba egyik sarkába s egy durva padra roskadva, a mentési munkálatokat teljesen ránk bízta. Midőn egy izben feléje néztem, nagy meglepetésemre a mi kis fészületünket pillantottam meg kezében. Amit néhány órával ezelőtt kigunyolt, most szívéhez szorongatta s tekintetét mereven a földre szegezve, halk, érthetetlen szavakat mormolt maga elé. Hajnalodott és a vihar is elállt, mire szor-

galmas és szünetnélküli munkánk eredménytel- járt. Az asszonyka fagyástól megföhéredett arcába halvány pír szökött, megindult a rendes vérkeringés s ez az életet jelentette. Most atvit-tük a beteget a fűtött helyiségbe, takaróba göngyöltük és forró teát itattunk vele. A bájcs ar-cocskából egy csodálkozó szempár meredt felénk s fáradt mosoly suhant át a színtelen ajkakon.

— Sikerült, — sügtam oda társaimnak — most gyerkül innét!

Mikor megfordultam, az asszonyka férje áll-ta el utamat. Nagyon megviseltnek látszott és meghatottságtól akadozó szavak kíséretében nyu-itotta felém jobbát.

— Ő é!... és ezt önöknek köszönhetem. En... én nagyon csunyan viselkedtem... bocsásanak meg és... és kérem, ajándékozzák ezt nekünk... a mai nap emlékére, a visszatért élet emlékére.

A tenyerében nyugvó kis fészületre mutatott és én szótlanul bólintottam fejemmel, azután odatuszkoltam a betegágy mellé, mondván:

— Most magán a sor, vigasztalja meg, mert sokat szenvedett!

Magukra hagytuk őket s visszavonultunk a fűtlen helyiségbe, hogy a megérdemelt pihenésre gondoljunk. Egy félóra múlva Nagyorrú és Sovány mélyen aludtak hálószájkaikban, midőn neezettelenül átlópódtam a másik szobába, hogy ottfelejtett hátizsákomat behozzam. Odakünn a természetben már régen elállt a hóvihar. A felhők eltakarodtak az égről és a magasban álló nap tündöklő sugaraival bearanyozta a friss fehérbe öltözött hegyvidéket. Halkan felnyitottam az ablakzáró fatáblákat s a pászorkunyhó dohos bel-sejébe beszökkent egy éltévedt napsugár, fénye egyenesen arra a két emberre esett ott a tűzhely mellett, akik a visszatért élet örömmámorában uszva, boldogan átkarolták egymást és csöndes tervezgetésben megleledkeztek a körülöttük le-téző világról.

Palesztina felosztását tárgyalta a Népszövetség

Felhatalmazást adott Angliának a terv gyakorlati kivitele tanulmányozására. — A szent helyek továbbra is a Népszövetség megbízásos kormányzata alatt maradnak

Genfből jelentik: A Népszövetség tanácsa kedd délutáni ülésén Eden angol külügyminiszter ismertette a palesztinai mandátum helyzetét, kifejtve, hogy a kiéleződött zsidó-arab ellentét miatt a mandátum rendelkezései kivihetetlenek. Anglia nem módosíthatja a mandátumot a Népszövetség hozzájárulása nélkül. Az angol kormány nem foglal állást határozottan Palesztina területi felosztása mellett, de felhatalmazást kér a tanácstól a felosztási terv tanulmányozására és jelentéstételre. Az angol kormány felfogása szerint Palesztina felosztása egyedüli megoldás, amiről a mandátum-bizottság is kedvezően nyilatkozott. A szenthelyek külön mandátumos területté alakulnának.

Delbos francia külügyminiszter kijelentette, hogy ha az angol kormánynak ez a felfogása, akkor Franciaországnak és a Tanácsnak tiszteletben kell tartania az elhatározást. *Beck lengyel külügyminiszter* hangoztatta, hogy a zsidó kivándorlás kérdése élesen érdekli Lengyelországot. Reméli, hogy ezt a bonyolult problémát helyesen oldják meg. *Jordan újzeelandi kiküldött* csatlakozott Eden felfogásához. *Oris belga kiküldött* hangoztatta, hogy a jelenlegi mandátum fenntartása lehetetlen.

Az elnök ezután bezárta a palesztinai vi-

tát s felkérte a Románia, Lettország és Svédország képviselőiből álló bizottságot, hogy a vitás kérdéstről jelentést szerezzenek.

AZ ARABOK MAGUKNAK KÖVETELIK EGÉSZ PALESZTINÁT

Jeruzsálemből jelentik: Az arab főbizottság a Népszövetséghez intézett táviratában tiltakozik Palesztina felosztásának terve ellen. Az arabok, — mondja a távirat, — akik 1300 esztendeje élnek Palesztinában, igazságos megoldást követelnek. Ismerjék el az arabok jogait és teljes függetlenségét saját országukban, hagyják a zsidó nemzeti állam megteremtésének kísérletét és szorítsák meg a zsidó bevándorlást. A zsidók ne vásárolhassanak földet Palesztinában, szüntessék meg a brit mandátumot és Anglia kössön barátsági szerződést az arab palesztinai kormánnyal. Az arabok biztosítják a szenthelyek védelmét, fenntartását s a zsidók és más kisebbségek törvényes jogainak elismerését.

NAPIRENDRE TŰZTÉK A KINAI—JAPÁN VISZÁLY ÜGYÉT

Genfből jelentik: A Népszövetség tanácsának kedd esti ülésén napirendre tűzték a kínai kormány panaszát.

A magyarországi kigazdapárt vezére előadást tartott a kisantanttal folyó diplomáciai tárgyalásokról

Budapestről jelentik: Az angol-magyar tanulmányi hét kedden este az országgyűlési múzeumban tartotta utolsó értekezletét. Az értekezleten *Eckhardt Tibor* nagyobb beszédet mondott a dunai kérdés rendezéséről. Előadása egyes részei a következők:

— Elsősorban gazdasági szempontból nézve az együttműködést két csoport van. Az egyik Ausztria, Csehszlovákia és Magyarország, mely csoport legjobban tudna együttműködni, úgyhogy egymás áruit kicserélnék. Ezzel szemben a másik csoportot Románia, Jugoszlávia és Magyarország alkotja; mindhárom agrárállam és így egymásnak versenytársai. Nyilvánvaló tehát, hogy a gazdasági megegyezés nem olyan egyszerű dolog. Magyarország kijelentette, hogy a gazdasági kérdést nem tekinti politikai kérdésnek s

gazdasági úton óhajtja megteremteni a dunai államok együttműködését. Legmegfelelőbb módszernek a preferenciális rendszert tartja, amelyet öt éves progresszív terv keretében lehetne megoldani. Politikai szempontból az együttműködés lehetősége érdekében normalizálni kell Magyarországot és a szomszédállamok közti viszonyt.

— Annak, hogy az említett államok között normális kapcsolatok legyenek, útjában áll Magyarország jogegyenlőségének hiánya és a felfegyverkezés kérdése. Teljes lehetetlenség Magyarországnak megmaradnia a felfegyverzettség állapotában, amikor szomszédai költségvetésük 30—40 százalékát fegyverkezési célokra fordítják. Másik akadály a nemzeti kisebbségek helyzete. A magyar kisebbségek sármelmei különbözőek a különböző országokban. A helyzet Jugoszláviában lényegesen javult, kevésbé kellemes Csehszlovákiában s leggyengébben áll az együttműködés lehetősége Romániában. Helytelen lenne azonban feladni a reményt a megértés tekintetében. Sinaiban

követünk a Kisantant-külügyminiszterek előtt kifejtette, hogy

az együttműködés legelemibb feltételei: a jogegyenlőség és a Kisantant-államok által aláírt kisebbségi szerződések korrekciójára hajlamos a Kisantant-államok részéről.

A külügyminiszterek annak a nézetnek adtak kifejezést, hogy inkább tárgyalnak a kisebbségekkel. Végére ez is lehetséges, de kívánatos, hogy a tárgyalások eredményre vezessenek. Azt látom, hogy most alkalom volna a megegyezésre és kár lenne, ha ezt az alkalmat szomszédaink elmulasztanák. Ha azonban a közeljövőben remélhető megbeszélések sem vezetnek eredményre, végül is kénytelenek leszünk a Népszövetséghez fordulni.

FIATAL ANYÁK RÉSZÉRE

FONTOS ÉS TANULSÁGOS
KÖNYVUJDONSÁGI

A fiatal anya

Orvos! tanács fiatal asszonyoknak.

Írta: dr. FÜLDES LAJOS főorvos.

Nékülözhetetlen tanácsok minden fiatal anya számára. A tartalmából: Az anyáról — Általános ismeretek — Tudnivalók a terhesség körül — Belső vizsgálat — Szülésznők — A szülés — Tünetek a szülés alatt és után — A gyermekágy — A méhen kívüli terhességről — A magtalanság — Az újszülött és a csecsemő — A szoptatás — A tej minősége — Mennyit szabad szoptatni? A hettől súlygyarapodás — Az anya teherbírásának fokozása, stb., stb., stb.

Ara 95 lejt és portó.

Kapható: Kiadóhivatalunkban.

Bírsággal sújtotta a hivatalos medvevadászatról távolmaradt tagjait egy vadásztársaság

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Nem mindennapi meglepetésben volt része a ciuci vadásztársaság igen sok tagjának: felszólítást kaptak a társaság ügyésztől, dr. Kolumbán József ügyvédőtől, hogy fizessenek ötszáz lei büntetést és négy lei felszólítási díjat, amiért a társaság által július 11-ére rendezett hivatalos medvevadászon nem vettek részt és távolmaradásukat sem igazolták.

A megbírságotl vadászok vegyes érzelmekkel fogadták az ügyvédi felszólítást. Ugy gondolták, hogy a vadászat olyan kedvtelés, amelyre semmiképpen sem lehet pénzbírság terhével kötelezni őket. Hátha ninosen kedvük, hátha rossz az idő, vagy más elfoglaltságuk van? Elvégre lehet ennek a bírságotl valamilyes „törvényes alapja”, de hogy azt alkalmazták is: erre nem igen tudunk példát. *Vagy talán az haragította meg a Vadásztársaság vezetőjét, hogy a „hivatalos” medvevadászat nem járt sikerrel?* Feltételezi esetleg, hogy a casini garázdálkodó medvék kizárólag csak azért maradtak életben, mert igen sokan elmaradtak a vadászatról s az általuk üresen hagyott hézag volt éppen az, ahol a medvék megugorhattak.

A megbírságotl vadászok most arra az álláspontra helyezkedtek, hogy egyelőre nem fizetnek, még akkor sem, ha a kilátásba helyezett peresítési eljárás meg is indulna. A bíróság igen alkalmas fórum lesz arra, hogy döntést hozzon, volt-e helye bírság kiróvásának, vagy sem, értesítették-e névreszóloán, vagy közös meghívóval az összes tagokat a „hivatalos” vadászatról, vagy sem.

Házigyapjútakarók árusítása után is adót akar kivetni egy túlbúzgó adóellenőr

Mercurea-Ciuc. Saját tud. Adóügyekben megszoktuk a legkormönfontabb, legravaszabb eljárásokat, ami természetes is annyiban, mert senki sem fizet szívesen adót és így indokolt a pénzügyi közvegek ötlelessége, buzgóága. Amit azonban a frumoaasi adóellenőr most kitalált, vetekszik azzal a szintén adóellenőri ötlettel, amely szerint a székelyek, akik naponként egy-két litert hoznak be a városba megszokott helyükre, saját állatjaik tejfölöslegéből, „tejkereskedők” s adó alá tartoznak.

A frumoaasi ökirályságbeli ellenőr maga elé rendelte Nagy Ignácné, Pál Istvánné, Vitos Józsefné, Balázs Antalné és Bartha Jánosné székely asszonyokat és Pál Gábor tolmács úján tudomásukra hozta, hogy miután üzletszerűleg foglalkoznak házi gyapjútakarók (cseregék) szövésével, ványolásával és értékesítésével, adót tartoznak fizetni. Különösen Nagy Ignácné pécázta ki magának, aki Bethlen Mária grófnőnek tényleg kijavította néhány megrongálódott gyapjuterítőjét és azt vasúton juttatta el. *Negyven ezer lejt, majd tízezer, aztán kétezer lejt kért fejénként, azonban a székely asszonyok sarkukra álltak és kijelentették, ők a saját gazdaságuk gyapjúkészletét fonják, szövik, értékesítik, egyszer pedig a gazdaság és állatok után adót fizetnek, tehát — nem lehet két gyapjút lenyírni egy juhról.* Tudják, hogy rendelet van, bemutatják a számát is, 102216—1933., amely szerint a gazdálkodók saját gazdaságuk, terményeik, haszonvételük értékesítése után jövedelmüket nem lehet megadóztatni, nem „tejkereskedő” a székely és nem „tejtölkereskedő”-sel foglalkozik a szövő-fonó székely asszony, mikor ügyessége folytán pénzt keres a hához szőtteményeivel. Az ellenőr elküldötte az asszonyokat azzal, hogy még gondolkodjék a dolgon, de jobb lenne, ha önként fizetnének és akkor az adókövetéstől is eltekintene. Ez a túlbúzgó ellenőr azt is megtette, hogy valósággal házkutatást tartott. Sorbajárta a szobákat, benézett az ágyak alá, mindennütt gyapjút keresett nagyobb mennyiségben, hogy az „üzleti” jellegét bizonyítva lássa.

* Idegesség, fejfájás, szédülés, álmatlanság, reggeli rosszullét, levertség, bágyadság, sok esetben megszűnnek, ha bélműködésünket reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezzük. Az orvosok ajánlják.

Tatarescu miniszterelnök képviseli Romániát Massaryk temetésén

Bucuresti. Saját tud. Massaryk halálhírének vétele után gyászlobogót tüztek ki Bucurestiben a miniszterelnökség, a külügy- és hadügyminisztérium épületére. Tatarescu kedden délelőtt megjelent a csehszlovák követségen és részvétét fejezte ki, majd hosszas tárgyalást Veverka követel. Aztán a külügyminisztériumban Paraschivescu államtitkárral megállapította Romániának a temetésen való részvétele módját. Délután a miniszterelnök motorvonaton Sinajába utazott és kihallgatáson jelent meg a királynál. Ez alkalommal előterjesztette jóváhagyás végett a csehszlovák nemzeti gyászban való részvétel tervzetét. Romániát népes katonai és polgári küldöttség élén, Tatarescu miniszterelnökkel fogja képviselni Massaryk temetésén. Szerdán minisztertanács állapítja meg a küldöttség összetételét. In'ezkedés történik, hogy a temetés napján a közhivatalok zárva legyenek és az iskolák ne tartanak előadást. Hasieviczi hadügyminiszter napirendet adott ki, amely szerint a román hadsereg együttérző a szövetséges csehszlovák hadsereg fájdalomával és a temetésig gyászt tart.

A szovjet gyanus aranytermelése

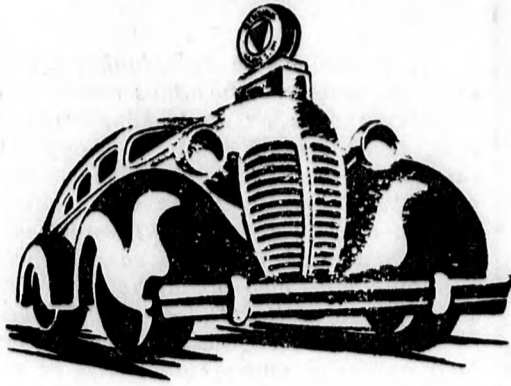
A nemzetközi geológiai kongresszus tudósait az Ural-hegységben szuro-nyokkal riasztották vissza az érdeklődéstől

Londonból jelentik: A Moszkvában tartott nemzetközi geológiai kongresszus során a külföldi geológusok rendkívül érdeklődtek az iránt, hogy mi igaz a szovjet aranytermelésének nagyarányú növekedéséről. A szovjetsajtó ugyanis ismételt azzal dicsekszik, hogy a szovjet aranytermelése két-három éven belül meghaladja a délafrikait. Mikor azonban a kongresszus során a 400 külföldi résztvevő közül valaki erre a kérdésre terelte a szót, a szovjet emberek azonnal fagyos hallgatásba burkolóztak. Elvitték ugyan különvonaton az érdeklődőket az Ural-hegységbe és az aranybányákba, de ott semmit sem láthattak, mert a gépekhez nem volt szabad közeledniük és ha a külföldi geológusok valamit közelebről akartak megtekinteni, feltüzött szuronykatonákba ütköztek. A különvonat ablakai pedig be voltak szegezve, úgyhogy a geológiai kongresszus résztvevői azt sem tudták, hova viszik őket.

Megjelent a miniszteri rendelet, amely az Ástrá-nak adja a külföldi könyvek és folyóiratok behozatali jogát

Bucuresti. Saját tud. Tatarescu miniszterelnök kedden a következő rendelkezést adta ki: Mi, a minisztertanács elnöke és belügyminiszter, tekintettel arra a szükségességre, hogy az állam és a közbiztonság érdekeinek megőrzésére kell szabályozni azoknak a könyveknek és időszakos nyomtatványoknak az országba való behozatalát és terjesztését, amelyeknek a behozatala és terjesztése csak a kormány engedélyével történhetik, elrendeljük: 1. A könyvek és időszakos nyomtatványok, folyóiratok, újságok, és behozatalához és az országban való terjesztéséhez szükséges a sajtóigazgatóság előzetes jóváhagyása és csak az Astra egyesület által lesznek behozhatók és terjeszthetők. 2. Az állami közoktatás igazgatósága van megbízva a jelen határozat végrehajtásával. Aláírás: Ch. Tatarescu miniszterelnök és belügyminiszter.

Bizonyos, hogy tudja, mikor kell autóját benzinnel ellátnia...

De tudja-e, hogy olajjal mikor?

Még a legtapasztalatlanabb autós is tudja, mikor kell autóját benzinnel ellátnia. Ha elfelejti, könnyen az uton marad kocsijával.

Ami az olajat illeti, itt már más a helyzet. Az autósok igen gyakran hagynak a motorban olajat, amely már nem felel meg hivatásának, hogy megakadályozza a fémrészeknek surlódását.

HASZNÁLJON LUBOILTI Váltva az olajat minden megtett 1200 km. után.

Az olaj szerepe valóban igen nehéz. Az olajnak rendkívül jó minőségűnek kell lennie, mert a motor részei között kell elkövetni min-

den hőmérséklet mellett. Éppen ezért kell minden 1200 km után az olajat cserélnie és használni csakis Luboil.

A Luboil olaj egyformasága nem szorítkozik csakis a tartály rajzára. Ugyanazt az olajat fogja találni a Bucurestiben vásárolt tartályban, mint minden más tartályban, amelyet az országban mindenütt található Unirea töltőállomásoknál vagy szaküzletekben vásárol.

LUBOIL

Ez a jel mutatja, hogy Unirea töltőállomás közelében van. A Luboilon és az Ethyl-Unirea két benzinnel kívül megtalál minden anyagot, amely autóját táplálásra szükséges.

Meglepetésszerű fordulatok következhetnek a belpolitikában

A kormány hivatalos apja messzemenő következtetésre engedő cikket írt

Bucuresti. Saját tud. A legutóbbi minisztertanács határozata folytán, valamint Tatarescu miniszterelnök sugallatára a kormány tagjai meglátogatják az ország különböző vidékeit. Körutjukon megbeszéléseket tartanak a helyi hatóságokkal a teendőik felől. Ezekben a megbeszéléseken politikai nyilatkozatokat is tettek, amelyekkel a sajtó részletesen foglalkozott. Kifejtve, hogy a nyilatkozatoknak közös jellegük van. A kormány tagjai ugyanis elismerték, hogy szó lehet kormányváltásról, de hozzátették, hogy nincs kizárva Tatarescu megbízatásának meghosszabbítása sem.

A „Viitorul”, a kormány hivatalos lapja tegnapi számában foglalkozik ezekkel a megjegyzésekkel és a következőket írja:

„Egyes újságok közlik a kormány tagjainak körutjuk alkalmával tett állítólagos nyilatkozatait. Ezek a nyilatkozatok is részei annak a cselszövésnek, amellyel az utóbbi időben elárastották a sajtót és a kávéházakat a kormány visszavonulásával és a kormányutódlás kérdésével kapcsolatban. Felhatalmaz-

tak bennünket, hogy a leghatározottabban cáfoljuk meg ezeket a kitalált nyilatkozatokat. A kormány egyetlen tagja sem mondta el azt a beszédet, amelyet neki tulajdonítanak. Más-különbben az ország fontosabb központjain tett látogatásoknak nincs politikai jelleg, célja megoldani a különböző fontos gazdasági kérdéseket.”

Amint előrelátható volt, a „Viitorul” cáfolata politikai körökben nagy meglepetést váltott ki. A meglepetés annál jogosabb, mivel a lapokban közölt nyilatkozatokat, amelyeket „cselszövésnek és kitalálásnak” minősítettek, maga a „Viitorul” is közölte. Másrészt úgy vélik, hogy történnie kellett valaminek, hogy a kormány hivatalos lapja megcáfolja a miniszterek nyilatkozatait a kormányutódlás kérdésében.

Bucuresti. Saját tud. A „Curentul” szerint a parlament megnyitását, aminek október 15-én kellene lennie, el fogják halasztani. Rendkívüli ülészak nyilvánvalólag már nem lesz.

Világjárók egymás között...

Az Afrika-kutató „Stefan professzor“ kifosztotta társát, a másik „világjárót“

A csendőrség őrizetbe vette Keresztes István állítólagos földrajztanárt, aki sohasem járt Afrikában

Satu-Mare. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt Baia-Mare környékén a román és a magyar falvakban világjáró fiatalok ültettek tanyát s röpcédulákkal árasztották el a gazdákat. A nyomtatványokban az egyik „Stefan professzornak“ írja magát és azt állítja, hogy tizenhat éve kutatja Afrika ismeretlen vidékeit. A falvakban aztán furcsa előadásokat is tartottak. A „tudományos“ előadások a következő címekeket viselték: „A pogány vallású népek erkölcsstelen élete“, „Az abesszin nő kötelezettségei férjével szemben“ (igen szórakoztató). „Hogyan kell tigrist és oroszánt fogni dobszóval“, „Hogyan éltem a Kozarimász (?) néptörzs és a borneói embercsoport között“ (rendkívül érdekes.) A röplapon fénykép is van ezzel a felírással: „Stefan professzor a vadak között“. Ha azonban az ember a felvétel jobb szemügyre veszi, kiderül, hogy a „professzor“ alakját csak beleillesztették a fényképbe, tehát sohasem járt a „vadak“ között. A csendőrség azonban semmit sem tett ellenük, mert miniszteri engedélyük volt. Vasárnap aztán a satumarei ügyészségen megjelent az egyik „világjáró“: Karácsonyi János salontai kereskedő és bűnvádi feljelentést tett társa, a másik „világjáró“: Keresztes István állítólagos földrajztanár, vagyis „Stefan professzor“ ellen 20.500 lej elszikkasztása miatt. Karácsonyi elbeszélte, hogy hónapokkal ezelőtt próbihirdetést olvasott, amelyben Keresztes István Afrika-kutató társat keres. Kedvet érzett az utazáshoz és jelentkezett. Keresztes levelére azt válaszolta, hogy a miniszteri engedély, a felszerelés és a ruhák beszerzéséhez pénzre van szükség. Karácsonyi 14 ezer lejt adott át Keresztesnek. Előzőleg megállapodtak, hogy az előadások jövedelmét megfizetik. „Stefan professzor“ nem elégedett meg a kapott összeggel, mire Karácsonyi 20.5000 leire kerekítette ki a 14 ezer lejt. Azóta járják a falvakat, de Karácsonyi egyetlen banit sem kapott a társától, aki a 20 és félezer lejt zsebre vágta, róla pedig hallani sem akar. Letartóztatása után iratait is megvizsgálják, eddig azonban egyetlen elfogadható bizonyítékot sem tudott felmutatni afrikai útjáról.

A modern leánynevelés

nélkülözhetetlen eszköze a leánylélek problémáival foglalkozó könyv. A világirodalom e téren gazdag terméséből legkiválóbb sikerű, eléggé nem ajánlható nuakák:

Gerely Jolán: A MÜVELT LEÁNY,

emelkedett szellemű tanácsadó az élet és társadalmi érintkezés minden kérdésében, fiatal lányok számára nélkülözhetetlen. **Ara: 110 lei.**

Gerely Jolán: HIVATÁS VAGY ROBOT?

A munka értékelése a krisztusi világnézet szemszögéből. Felemelő, lelkesítő, sok gyakorlati tanácsot nyújtó. **110 lei.**

Gerely Jolán: ADD NEKEM A SZIVEDET.

Serdülő lányoknak kincsetérő munka. A leány legnagyobb problémájáról, a férjhezmenésről szól, okos, finom hangon, lebilincselően érdekes módon. **Ara: 110 lei.**

Gerely Jolán: KI VAGYOK?

A szüzváriás leánylélek kialakítására páratlan eszköz e könyv. A modern leánylélek minden problémáját lepergeti színes, eleven képekben s felemeli vala mennyit a szüzanyás ezme magaslatára. **Ara: 120 lei.**

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

AZ UTOLSÓ VONAT

Feljegyzések egy „égetően aktuális“ amerikai filmdrámáról

*

A drámai akció tulajdonképpen ott teljesedik ki, amikor az adjutáns revolvért szögez a térparancsnokra és arra kényszeríti mongolfejű, keményarcú fölttesét, hogy adjon parancsot, amelynek értelmében a vonaton hagyják abba az igazoltatásokat s a vonatot minden további nélkül és haladéktalanul indítsák útjára. Ez a lázasan dohogó vonat, amely ebben a pillanatban még ott áll az izgalomtól, kétségbeeséstől, rettegetől és halálfélelemtől túlfűtött madridi pályaudvaron, arról nevezetes, hogy az utolsó, amely elhagyhatja az ostromzár alatt lévő spanyol főváros pályaudvarát. A vonaton pedig egy halátrattól, de megszökött politikai foglyot keresnek a milícia emberei, akiről megtudták, hogy hamis úlevéllel, ezen a vonaton akarja elhagyni a spanyol fővárost. Ezt a politikai foglyot egy régebbi időből származó vérszerződéssel megpecsételt, életre-halálra szóló személyes barátság köti az adjutánshoz, aki most, e barátság szellemében — távol minden világnézeti szimpátiától, vagy politikai állásfoglalástól — a saját élete kockáztatása árán meg akarja menteni barátja életét. A jelenet feszült és drámai. A vakmerő vállalkozás sikerül. A térparancsnok kénytelen engedni a fenyegető erőszaknak és leadja telefonon a reakényszerített parancsot. A vonaton tehát éppen a kritikus pillanatban félbeszakítják az igazoltatást és a vonat egy éles fütttyel belerohan a spanyol éjszakába...

... A mozikközönség egy pillanatra megkönnyebbülten lélegzik fel...

De csak egy pillanatra, mert a filmnek még nincsen vége és egymást követi az idegfeszítő drámai epizódok láncolata.

A parancsnokot még sakkban kell tartani egy ideig, mert egyrészt a következő állomáson egy telefonutasítással még módjában volna feltartóztatni a vonatot, másrészt pedig, mert az adjutáns is ember, aki vakmerő tettének elkövetése után természetesen most maga is menekülésre gondol. Már-már úgylátszik, hogy sikerül is minden, amikor egy milícistának a térparancsnokság épületében feltűnik ez a néma dráma, amely a parancsnok és az adjutáns között játszódik le s amikor az adjutáns, a zsebében célzásra tartott revolverral, a térparancsnokság elhagyására akarja kényszeríteni a parancsnokot, a gyanakvó milicista egy jólirányított revolverlövessel leteríti az adjutáns.

Most egy pillanatilag az a helyzet, hogy minden veszve van!

Nemcsak az adjutáns áldozta fel életét az igazi barátság szellemében, de feltartóztatják a vonatot és elfogják a szökésben lévő politikai foglyot is, aki már biztonságban érezte magát...

A gyöngébb idegzetűek kedvéért azonban gyorsan elrúljuk, hogy erre nem kerül sor.

Ez a film amerikai produkció — Zukor Adolf vállalkozásában készült —, tehát nem kell meglepődni azon a váratlan, hazug és naiv szentimentalizmuson, ami most következik. Hirtelen ugyanis kiderül, hogy az adjutáns melletti belépett volna a térparancsnok szobájába, hogy végrehajtsa vakmerő vállalkozását — kivette revolveréből a patronokat és töltetlen revolverral manipulált. Mert az adjutáns jó fiú, ő nem akart embert ölni, nem akart végezni a térparancsnokkal, csak — távol minden politikai szimpátiától — meg akarta menteni a barátja életét, mert politikai menekült ide, politikai menekült oda — a barátja is egy jó fiú. Amikor az adjutánsnak ez a nemes és lovagias gesztusa kiderül, a térparancsnok, ez a konok és szigorú, de ártatlan léleknek, megértő és finom úri embernek maszkírozott mongolfejű katonára, éppen olyan szentimentálisnak bizonyul, mint az átlagos amerikai mozipublikum s annyira meghatódik, hogy nem áll bosszút, nem tartóztatja föl a vonatot és nyugtalanul jutni engedi az adjutáns barátját, a politikai

menekültet, mert végeredményben a parancsnok is egy jó fiú...

Itt a vége, fuss el véle — mintha csak a dajka néni mesélte volna, pedig egy idegfeszítő amerikai filmdrámát láttunk a moziban, amely szenzációs üzleti érzékkel az ostromzár alatt álló vérző és lángoló spanyol fővárost, Madridot választotta ki színhelyül.

Hogy a politikai fogoly, miért politikai fogoly s miért hajszolják életre-halálra őt és vele együtt azt a sokezer embert, mindezekről persze egyetlen szóval, vagy halvány célzással sem értesülünk, nehogy, Isten őrizzen, jobbra vagy balra felbresszék bennünk a szimpátiát.

A kivégzések és tömegmészárlások kétségbejött pillanatait — amelyekre mégis csak szükség van a drámai feszültség fokozása céljából — ügyesen elkendőzi, vagy elsatírozza a rendezői raffineria s a legrettenetesebb egyéni és családi tragédiákat, naiv és bájdús szerelmi epizódokkal szövőrozza.

E gyorstalpalású filmet — gyorsan kellett elkészíteni, amíg tart a konjunktúra és a spanyol hadszíntereken nagy a felhajtás — most vetítik szerte a világon a mozgósínházak s „éző aktualitásánál“ fogva — ahogyan a mozi-reklámok tűzbetűi és fahagaszai hirdetik, — minden bizonynyal beváltja a legvérmesebb üzleti várakozást is.

És legyünk tárgyilagosak: a film, amely mindvégig a kalandorfilmek és kémdrámák jólbevált és sokszorosan kipróbált „idegfeszítő“ epizódjait dolgozza fel ügyes variálással, nem is maradna adósa az átlagos mozikközönségnek. És mégis. Mindenki, aki megnézi a filmet —, ha nem is tudja pontosan megfogalmazni, hogy miért — valami furcsa hiányérzettel hagyja el a mozgósínházat. Mert a kiömlő spanyol vérel felmázolt „szencziós“ moziplakátok után, mindenki mást várt, mindenki többet várt — s világnézeti, vagy politikai pártállásától eltekintve — senki sem hitte, hogy az a bizonyos nemzetközi nagytőke ennire bírjon uralkodni magán. Nem új dolog, hogy a pénz s a pénzből fakadó üzleti érdekek általában hideg és közömbös érzelmi dolgok iránt, de ez a „pártatlan-ság“, ez az „emelkedett semlegesség“, amelynek a jegyében ez a sterilizált „film-csoda“ megszületett, az a lelketlenség és érzéketlenség, amely immunissá tette a rendezőt, hogy akár csak egy pillanatra is jobbfelé, vagy balfelé reagáljon, méltán fülháboríthat mindenkit, akiben ideg van és vér van — szívörtél és lélekről nem is beszélve. Mert a világtörténelem legvéresebb testvérháborúját, egy nemzet kétségbejött katasztrófáját használja itt ki — minden-nél világosabban — az önző és lelketlen üzleti spekuláció, amely szenzációsan semleges marad és nemcsak hogy nem foglal állást, de alkalmat sem ad arra, hogy az érző és gondolkodó ember állást foglaljon.

Nemrégiben filmkongresszust tartottak Amerikában és a filmdiktátorok kétségbeestek azon, hogy a világnézeti szellem most kialakuló térképe egyre szűkülő területekre korlátozza az egyes filmprodukciónak üzleti kihasználásának lehetőségét s ez a politikai, világnézeti és erkölcsi „kényeskedés“ egyre jobban veszélyezteti a filmvállalatok üzleti számítását. Ami az egyik államban jó, sőt egyenesen kelendő portéka, azt a másik állam cenzúrája egyáltalában nem engedélyezi...

Noshát ez az amerikai film, amely Zukor Adolf vállalkozásában készült — s amit nálunk „Az utolsó vonat“ címen vetítenek a mozgósínházak — kifogástalanul szolgálja a nemzetközi nagytőke érdekeit, mert hűványságában, ürességében és „pártatlanságában“ annyira „ártatlan“, hogy nincs az a film-cenzúra, amely fennakadna rajta...

Lelketlen, gyáva és alávaló, mint a nemzetközi nagytőke, amelynek szellemét tükrözi s amelynek érdekeit olyan szenzációsan szolgálja.

Bélfeky László.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetői feljuttatási helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétlétre: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lek.

Magyarországon: Egész évre 30 P, félévre 15 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepnap 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felolvasószervező: PERÉDI GYÖRGY

Cluj-i szerkesztő: dr. Sulyok István

Cluj, Piata Unirii 13.

**Kéziratokat nem öntünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választásbélyeges magánlevelekre válaszolunk.**

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Déli, délnyugati szél, nyugatról borulás, zivatar, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

Angheliescu betegsége. Bucuresti. Saját tud. Egyes lapokban jelent meg kedden, hogy Angheliescu népnevelésügyi miniszter állapotja hétfőn éjjel váratlanul rosszabbra fordult, úgy hogy orvosi tanácskozást tartottak fölötte. Szerdán délelőtt ezt az értesülést megcáfolták és hivatalosan közlik, hogy Angheliescu gyógyulóban van.

A hivatalos lap keddi számában királyi dekretum jelent meg, amely Angheliescunak szeptember 13-tól kezdődőleg szabadságot engedélyez és helyettesítésével Nistor munkaügyi minisztert bízza meg.

MUSSOLINI TISZTELETÉRE NAGY ÜNNEPSÉG LESZ A BERLINI OLIMPIAI STADIONBAN. Berlinből jelentik: Mussolini németországi látogatása idején, szeptember 28-án a berlini olimpiai stadionban nagyszabású ünnepséget rendeznek. Berlini hírek szerint az ünnepségek során Mussolini rövid németnyelvű beszédet fog intézni a megjelentekhez.

ELTEMETTEK KOÓS-KOVÁCS ISTVÁNT. Zalaúriól jelentik: Az ardeali magyar újságíró halottját, Koós-Kovács Istvánt, a Keleti Újság és Magyar Újság munkatársát kedden délután temették el szülővárosában, Zalaúrián a részvét hatalmas megnyilvánulása mellett. A gyászszertartás első része Clujon folyt le a köztemető halottas kápolnája előtt, ahol Márton Áron kanonok-plébános szentelte be fényes papi segédlettel a korán elhunyt, tehetős író és újságíró. A besztercebányai nagygyűléssel meg Keós-Kovács István barátai és kartársai. A szertartás után a koszorúknak valóságos virágerdejében indult el a halottszállító autó Zalaúri felé. Déli tizenkét óra körül érkezett meg Keós-Kovács István földi maradványaival az autó a szülői ház elé, ahol az előre elkészített ravatalra helyezték a koporsót. Itt folytatódott azután délután négy órakor a temetési szertartás. Az egyházi szertartás után Demeter Béla, a kisebbségi újságírószervezet nevében búcsúztatta el Keós-Kovács Istvánt, majd megindult a hosszú gyászmenet a temető felé, úgyszólván az egész város közönségének részvételével. Az összes templomok harangjai megszólaltak felekezeti különbség nélkül, kivonult a Wesselényi-kollégium diáksága, az újságírók redőnyeit lehúzták a kereskedők. A temetőben előbb Somodi András dr. a Lapkiadó Rt. és a Keleti Újság vezérigazgatója vett búcsút Keós-Kovács Istvántól. Vékás Lajos dr. pedig szerkesztőségi kartársai nevében mondott utolsó Istenhozzádót a tragikus hírtelenséggel elhunyt fiatal kollegának.

* Fesztelen, természetes, friss, de megelégedett a jól ápolt ember. Titka ennek, hogy tetőtől talpig tiszta és ismeri a fogápolás nagy értékét. Akinek a fogai szépek és tiszták, az mutogathatja őket; nevethet. Az ápolatlan fogak arra kényszerítik az embert, hogy száját csukva tartsa. Az általános jólézés szempontjából nem elég, hogy a fogak külseje tetszetős legyen, hanem rendkívül fontos állapotuk és helyes ápolásuk is. A jó fogak jó egészséget jelentenek. Tehát ápolja fogait rendszeresen SOLVOLITH fogpéppel! A SOLVOLITH fogpép az egyetlen fogpép, amely természetes karlsbadi forrásból tartalmaz. A SOLVOLITH fogpép — ha naponta használjuk — meglazítja a fogkövet és megakadályozza annak újabb képződését.

Morfiumszeszvedélye halálba vitt egy kórházi orvost. Budapestről jelentik: Az Új Szent János kórház egyik orvosa, dr. Perlaki-Prosszer Jenő az elmúlt éjszaka ismeretlen méreggel öngyilkosságot követett el. Szerdán reggel találták rá a kórház egyik elhagyott szobájában. Tettének okát még nem tudják, de valószínűnek tartják, hogy a 35 éves orvost morfiumszeszvedélye vitte a halálba. Az orvos néhány hónap előtt súlyosabb műtéten esett át és akkor fájdalmas csillapítására morfiumot kapott. Utána szervezete annyira megszokta a morfiumot, hogy nem tudott többé lemondani róla.

A HUSZÁRÖRNAGY ÖZVEGYE MEGFUTAMITOTTA A BETÖRŐT. Budapestről jelentik: Hétfőn egy 35 év körüli férfi beugrott Budán az egyik Péterhegyi-villa ablakán, Balassa József huszárörnagyt 67 éves özvegyének lakásába. Az idős hölgy egyedül volt otthon s éppen abban a szobában tartózkodott, ahova a betörő beugrott. A betörő egy súlyos tárgyval fejbevágtatta az úriasszonyt, majd agyonlövészel fenyegetve, pénzt követelt. Balassáné a szekrényhez ment és úgy tett, mintha a pénzt keresné; helyett azonban előkapta férje revolverét és ráfogta a betörőre, aki erre az ablakon át elmenekült.

Meghalt a brasovi revolveres merénylet áldozata. Bucuresti. Saját tud. Brasovi jelentés alapján hírt adtunk tegnap arról, hogy a CFR-felügyelőség brasovi palotájában Potrea Ioan pályafelügyelő gyilkos merényletet követett el Borzea Simon személyzeti főfelügyelő ellen. Borzeát beszállították a Marzescu kórházba, ahol hosszú halálküzdelem után kedden éjszaka 11 órakor kétoldali tüdővérzés következtében meghalt.

Nem halt ki az áldozatkészség... Mercurea-Ciuc. Saját tud. Az Országos magyar Párt nagygyűlésevel kapcsolatosan. avatóünnepséget rendezett a st.-gheorghiei Székely Nemzeti Múzeum. Akkor avatta fel — amint már erről beszámoltunk — nagy ünnepség keretében a Múzeum vezetősége az Armăseni ciuci községből odaszállított kétszázötven székely házat. A beszámoló és az arról szóló megemlékezés nem volna teljes, ha elhallgatnánk dr. Nagy Jenő ügyvédnek, a Székely Nemzeti Múzeum alelnökének csak most kitűnt áldozatkészségét. Dr. Nagy Jenő volt az, aki megvásárolta az egész házat, saját költségén szállította Sft. Gheorghera, összegyűjtötte a javításhoz, karbantartáshoz szükséges építkezési anyagot, sőt felügyelt arra is, hogy az átszállított székely ház mindenben saját eredetiségében épüljön fel újra. Az ilyen, mai világban ritka, áldozatkészség példamutató és ezért szélesebb nyilvánosság elé kívánkozik. Hadd lássák mások is, akik talán tehetősebb helyzetben vannak, nem halt ki az áldozatkészség az emberekből, amikor egy közös, nemzeti ügyről van szó.

Vámpalota épül Sigheten a slatinai hid mellett. Saját tud. Ban vámfelügyelő legutóbbi sighet-i tartózkodása alkalmával kijelentette, hogy a közeljövőben megkezdik a slatinai hid mellett a vámpalota építését. A vámpalotában a vámvivatalt, a határőrséget és a rendőrségi ki- rendeltséget helyezik el. A munkálatokat lehetséges, hogy még ebben az évben megkezdik.

GYÓGYFÜRDŐK METROPOLISZA

3 hetes pausálkura Budapesten

Vizummentes beutazás Magyarországra, 50 0/0-os kedvezmény a MAV vonatain. Gyógy- szállodai lakás, teljes ellátás, illetékek, kiszolgálás, adók, fürdő, orvosi felügyelet, kör- járatok és további arányos díjmenyek. Leiben fizethetők az

„EUROPA“

Román Nemzeti Utazási és Idegelforgalmi vállalat összes irodáiban. — Oradeán: Europa Banca Dacia, Bul. Reg. Ferdinand 9.

15 éve óv

ez a védjegy

az utánzatoktól

KOPROL
CSOKOLÁDE
A TÖKÉLETES HASHAJTÓ

Feljegyzések

A prágai német félhivatalos lap, a Prager Presse boldogan ír arról, hogy a szovjet-iskolák történelem-tanításában döntő fordulat következett be. Szinte hallatszik a föllélegzés, mellyel ezt a lelkes cikket megírták.

Megtudjuk a sorokból, hogy Sesztakov professzor új történelmi tankönyvet írt a szovjet-iskolák számára, melyet 20 millió példányban nyomattak ki. Ha hozzá is szoktunk már ahhoz, hogy a szovjet-számokban kissé kételkedünk, ebből a hivatalos adatból annyit mindenesetre látunk, hogy Sesztakov könyve a szovjet-kormányzat teljes támogatását élvezi. Legalább egyelőre. Azonban ez is nagyon érdekes.

Ez a könyv ugyanis szakít azzal a tanítási módszerrel, mely az orosz történelem kezdetét 1917 novemberétől számította. Attól a naptól, amikor a szovjetek forradalma győzedelmeskedett. Minden egyebet pedig, ami azelőtt történt, egyszerűen nem vett tudomásul.

Sesztakov többek között foglalkozik a kereszténységgel is. Állítólag elismeri, hogy a kereszténység jelentette az emberiség első igazi összefogását, valamint azt is, hogy az irástudást és a kultúrát a kolostorok terjesztették először, a szerzetesek között pedig jeles történettudósok és krónikások voltak.

A Prager Presse nem ismertette azt a beállítását, ahogyan a mult folyamatai ebben az új könyvben az orosz gyermekek elé kerülnek. Nem is szükséges, mert az nagyon jól el tudjuk képzelni. A tárgyilagosságot és elfogultatlanságot nem Moszkvában találták ki.

Akármiilyen kommentárokat fűz is azonban a szovjet-tudós új tankönyvének a mult eseményeihez, ez az új módszer — visszavonulást jelent. Mint annyi más ponton, itt is visszavonul a szovjet azon az uton, melyet még a minap az egyedül üdvözítő, biztos és nyilegyenes utnak hirdettek.

A többi nyugodtan a tények beszédére bízhatjuk. Mihelyt az emberi szellemet nem kényszerítik be légüres világba, hanem engedik a földön, a századok porában járni, a logika, az egészséges emberi értelem elvégzi a magáét.

Pascal-t, a híres tudóst eltiltotta atyja a magasabb matematika művelésétől, nem tudta azonban megakadályozni, hogy a számtan alapelemeivel megismerkedjék: ennyi is elég- séges volt ahhoz, hogy a lángszű ifju maga felfedezze újra — a Pythagoras tételét.

Csak adják kezébe az orosz ifjuságnak az emberiség történelmének alapelemeit, bizonyosan akad közülök elég önálló szabad szellem, akik meglátják az összefüggéseket és megalkotják maguknak az emberi fejlődés igazi képét, melyet nem lehet eltagadni és el- titkolni, mert nemcsak sziklába és a föld kérgébe vésték be azt a századok, hanem — az emberi lélekbe is. (Skin).

Zürichi zárlat. Párizs 15.02 fél, London 21.53 fél, Newyork 435 háromnyolcad, Brüsszel 73.27 fél, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 239.60, Berlin 174.70, Bécs — schilling 79.50, Prága 15.20, Varsó 82.25, Belgrád 10, Bucuresti 325.

* **Vérszegénység**nél és **sápadtságnál** reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz szabályozza a belek annyira fontos működését, a gyomormozgást előmozdítja és az étvágyat erősen fokozza. Az orvosok ajánlják.

Közös értekezletre hívta a felekezeti és állami tanítókat a tanfelügyelő

Nagy elégtétellel közölte Chele tanfelügyő, hogy az állami oktatás igen jó utakon jár

Mercuria-Ciuc. Saját tud. Keddre hívta össze Vasile Chele ciuci tanfelügyelő iskolai értekezletre a közbirtokossági székházba a megye összes felekezeti és állami iskolai tanítóját, tanító- és óvónőit. Ezuttal első ízben tartottak közös értekezletet az állami és felekezeti tanítók. Az értekezleten résztvett majdnem kivétel nélkül minden tanító.

Az értekezletet V. Chele tanfelügyelő nyitotta meg. Nagy elégtétellel közölte, hogy az állami oktatás igen jó utakon jár, amit Anghelescu közoktatásügyi miniszternek lehet köszönni. A most megnyitott iskolai évben is szaporítani fogja a tanügyi létszámot mindaddig, míg annak szüksége mutatkozik. Jelentős eredmény, hogy a tavalyi 337 állami tanerővel szemben az új iskolai év már ötszázat megközelítő létszámmal indul.

Ismertette azokat az adminisztratív tennivalókat, melyeket minden iskolai igazgatónak pontosan el kell végeznie fejelemi felelősség terhe alatt. Beszélt a tankönyvek beszerzéséről, azok árából, különböző alapokat illető részesedésekről, óra- és tanrendek összeállításáról, majd Petre Chircă tanügyi felügyelőnek adta át a szót.

Chircă felügyelő, aki intézkedéseiben és magatartásában sem tagadja, hogy törekvése odairányul, hogy minden felekezeti iskola megszűnjön — szerinte az állami oktatás teljesen fölöslegessé teszi azokat — arra kéri a tanítókat, ügyeljenek az iskola külső és belső szépségére. Ebből folyóan igyekezzenek békésen megférni a községekben az állami és felekezeti tanítók. Fogjanak össze, alakítsanak iskolai szövetkezeteket, neveljék takarékosságra a gyermekeket. Szinte játszva lehet a gyermekeket szövetkezeti tömörülésre szoktatni. Meg kell kezdeni a „szövetkezet”-et gyümölcseivel, burgonyával s aztán egy-egy leles napi, vagy heti betétekkel. Példának említi meg a „Ciuci Tanítók Bankja”-t, amely alig néhány év alatt kisösszegű üzletrészekkel egymillió leles forgó tőkére tett szert.

— Az iskolában a nyelvtanítás ne történjék szakmódjára. Ha nem érti meg a gyermek azt, amit tanul, az csak fölösleges teher neki és éppen olyan hamar elfelejti, mint ahogyan megtanulta.

„Magyar uralom alatt a román gyermek az anyanyelvén tanult gyakorlati tárgyakkal boldogult az életben“

— Mi, — mondotta többek között — amikor magyar uralom idején kénytelenek voltunk tanítani az állam nyelvét is, azt olyan módszerrel csináltuk, hogy a hat év után iskolából kikerülő román gyermek szépen tudott magyarul, de emellett mégis csak az anyanyelvét tanult gyakorlati tárgyakkal boldogult az életben. Tanítsanak a felekezeti iskolák bizonyos napokon, egy-egy nemzeti ünnepen, vagy emlékeztetés történelmi napokon, egész napon át csak románul. Meglátják, hogy a gyermekek megszeretik a nyelvet és így nem okoz majd nehézséget a továbbiskoláztatás. Ezzel szemben az állami iskolának semmiképpen se legyen magyar jellege. A tanítás, játék, ének, kizárólag románul folyjon. A kötelező maganyelvű oktatáson, a vallásórán is legyenek bent az osztályokban a tanítók.

— De nem tudunk magyarul! — hangzik mindenfelől.

— Még akkor is, — folytatja Chircă felügyelő — néhány év alatt ezután is eltanulja a magyar nyelvet a tanító is, tapasztaltam, hogy a magyar nyelvet oktató magyar tanító és katolikus pap olyan lelkesen ad elő, hogy annak alapján a magyarul nem tudó tanító rövidesen tudni fog. Ne feledjék el az állami tanítók, hogy közvetve ők fognak be leginkább az ország jövője kialakításába. Tőlük függ, hogy életképes, kulturált generáció kerül-e ki az életbe és lesz hasznos tagja a nemzeti közösségnek, vagy pedig felületes, életképtelen teherterelő lesz a román társadalomnak.

Beszédét a beteg Anghelescu éltetésével fejezte be. Utána ismét Chele tanfelügyelő beszélt. Kiváncsannak tartja, hogy az állami iskolai tanítók közművelődési köréi szerveztessenek. Erre vonatkozólag külön értekezlet keretében ad majd utasításokat.

Kifejezője, hogy a hitvallásos iskolák tanítógyesületei sem felelnek meg feladatuknak. A gyűlések nyelve magyar és azokon egyetlen románnyelvű programot sem szerepel. Jövőben ezt nem tűri. Felhívja tehát a tanítógyesületek elnökeit, jövőben vegyenek fel a napirendbe román számokat is. Kötelezőleg elrendeli, hogy a tanítógyesületek tartásuk gyűléseiket vasár- és ünnepnapokon, ne hétköznap, mi munkanap veszteséget jelent. (Elfelejté Chele tanfelügyelő, hogy a tanítógyesületeknek hivatalból tagjai a papok, a kántorok, akiknek vasár- és ünnepnapokon istentiszteletet kell tartaniok úgy délelőtt, mint délután, ami megakadályozná őket a gyűléseken való részvételben.) Meghagyja a tanítógyesületek elnökségének, hogy a gyűlésekre hívják meg annak a községnek állami tanfelügyelőjét.

Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a

Dr Földes-féle FERROL vastáplikör.

A leghatásosabb és legeredményesebb hízlató, erősítő vér- és izomgyarapító szer. Minden gyógyszerárban és drogériában 100 lea egy üveg

is, melyben a gyűlés lefolyt. Figyelmeztette a hitvallásos iskolák fenntartó egyházközségeit, szeptember végéig terjesszenek be hozzá költségvetést, amelyben biztosítva legyen a tanítók törvényes fizetése és más anyagi szükséglet, mert elhatározott szándéka, a hitvallásos tanerők részére is kiharcolnia azt a fizetést, amit az állami tanítók kapnak.

Utasítás, amelyről nem tud a törvény

Felkérte úgy az állami, mint a hitvallásos iskolák igazgatóit, közös megértéssel zárják le a beiratási ívetek. A napló egyik első oldalára írják be, illetve összesítik azokat a növendékeket, akik megfelelően dovadával lettek beírva. Akiknek a dovadajuk hiányzik, vagy más akadálya volt a beiratásnak, azokat külön lapra kell felvenni és ezek a gyermekek nem járhatnak a hitvallásos iskolába mindaddig, míg ő nem dönt, hanem kötelesek az állami iskola látogatását megkezdeni. Általában dova nélkül beírt gyermekek nem mehetnek hitvallásos iskolába, hanem csak államiba és beiratásuk semmis. (Ezt s-mmiféle törvény nem mondja. (Szerk.) Emelkédett hangon jelentette ki azt is, hogy egyetlen olyan iskola sem kezdheti meg a tanítást, mely tavaly nem működött, csak abban az esetben, ha különleges engedélye van erre a minisztertől. (A nádárai és sansimioni hitvallásos iskolák a múlt évben nem működtek. Az idénre már beiratások történtek felsőbb rendelkezésre; ennek a két iskolának a helyzetére céloz Chele tanfelügyelő.)

Beszédét Anghelescu éltetésével végzi ő is. Utána Grigorescu altanfelügyelő beszélt. Rámutatott arra, hogy a kormány nem fizeti rendszeresen az ötvenszázalékos fizetéstöbbletet. A tanítók készítsenek kéréseket, küldjék be és egyben követeljék a törvényes fizetéstöbbletet kulturális munkásságukért. Gyűlés után a megjelent tanítók az Univer-sul könyv- és papírkereskedésbe vonultak, melynek egyik termében ünnepélyesen felavatták a „Harghita” névre keresztelt első ciucemegei román nyomdát, melyet a kulturális iskolarendszer mellett leghatásosabb romanizálási eszköznek tartanak.

Albert István.

Hírek az Izamentéről. Sighet. Saját tud. Botiza székhellyel új körorvosi körzet alakult. A közegészségügyi miniszterium az új körzet körorvosává dr. Cotutiu Ion orvost nevezte ki. — Sighet város vezetősége meghívására hívta össze a Bratianu, Dragos Voda és Mihaj Pavel utca háztulajdonosait az aszfalt gyalogjárók javítása ügyében. A háztulajdonosok a javítási munkálataikba hajlandók belemenni, ha a város vezetősége a költségek 50 százalékát magára vállalja. — Simon Danciu és G. Radu határőrkatonák a tiszai füzében két nagy csomag csempészárut találtak gazdátlanul. — Valea Visului községben a csendőrség letartóztatott egy több tagból álló rona de snai lőtőrségű tolvajbandát, akik a községet fosztogatták.

* Székelési zavaroknál és az ezekkel járó általános rosszullótnál a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggelenként felkeléskor egy pohárral bevéve — a gyomorbelcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti és a mérges bélgázok fejlődését csökkenti, az emésztést és a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Az orvosok ajánlják.

BEKULDOTT HIREK

Ötvenéves templomi jubileum

Timisoara. Saját tud. Szép és méltó ünnepséggel ülték meg Mehalá külvárosban az ottani római katolikus plébánia-templom fennállásának félszázados jubileumát. Mehalá régi külvárosa a városnak. Az idők során először csak birtoka volt a városnak, később azonban. egészen 1910-ig, önálló községként szerepelt. A negyedik kerületi plébánia fiókegyháza volt és Karácsonyi István negyedik kerületi esperes-plébános ötven évvel ezelőtt a saját megtakarított pénzéből építette a templomot, a berendezést pedig a hívek adományaiból szerezték be. A templomot az utóbbi időben teljesen renoválták, díszesen kifestették és berendezték és Pacha Agoston dr. megyéspüspök, aki az ötvenéves jubileum alkalmával most megjelent Mehalában, a templomot újból megáldotta. Az ünnepség már szombaton este kezdődött, amikor lampiósos szerenádval tisztelték meg P. Christ István plébánost, szalvatoriánus-rendi tartományfőnököt és Várneky Géza vasuti főfelügyelőt, a hitközség elnökét. Közreműködtek az egyházi énekkar, a mehalai Dalkör és a Liderkranz. Vasárnap ünnepélyesen fogadták a püspököt, aki a templomszentelés után ünnepi nagymiséát mondott, majd két nyelven püspöki szózatot intézett a mehalaiakhoz. Felemlítette, hogy annakidején, mint fiatal pap, ő is hetenként kijárt Mehalába a várból és misét mondott. Megható és megkapó módon fejtegette az Istenháza lényegét. A templomkertben aztán küldöttségek üdvözölték a püspököt. A küldöttségek élén Popovici Virgil mehalai román plébános és Filipov Lyubomir szarb plébános beszéltek. Várneky elnök nyitotta meg a diszközgyűlést. Szaif Péter városi tisztviselő, az ünnepség főrendezője, a templom történetét olvasta fel. Köszöntőket mondtak Meiszner Vilmos a második, Delbl Fülöp az első és P. Kerl Norbert a harmadik kerületi hitközség nevében. Melegen ünnepelték P. Christ István szalvatoriánus-rendi tartományfőnököt, aki immár tizenöt esztendeje plébános a Mehalában s aki német és magyar nyelven beszédben kérte a híveket, hogy éljenek békében és egyetértésben, mint eddig. Pacha dr. megyéspüspök, aki maga is résztvett a diszközgyűlésen, a mehalai hitközséget mintahitközségnek mondotta. Minden határozatát mindig csak jóvá lehetett hagyni, mindig béke és egyetértés uralkodott. Főpásztori áldását osztotta ezután. A mehalai hívek egyébként közös szentáldozással készültek a jubileumra, amelyet háromnapos ájtatosság vezetett be. Hétfőn pedig gyászmisén vettek részt, amelyet az elhunyt jötevőkért és a plébánia összes halottaiért mondott a plébános.

Lélekemelő ünnepség keretében avattak fel egy kultúrházat

Clujról írják: Tábori mise keretében avatták fel a külkajántói római katolikus hívek megnagyobbított és átalakított kultúrházat, valamint új kápolnájuk alapkövetelét vasárnap délelőtt. Az egyházi szertartást Márton Áron c. kanonok, plébános végezte, míg Bálint J. római katolikus népszövetségi igazgató meleg szavakkal méltatta úgy a Napközi Otthon, valamint a kápolna szükségességét.

A délutáni műsor keretében két egyfelvonásos vígjáték és különféle dalárdák szerepeltek, valamint dr. gróf Bethlen Györgyné és dr. Sulyok István szép és tartalmas beszédekkel méltatták a nap jelentőségét. Majd Márton Áron c. kanonok-plébános intézett nagy beszédet az ifjúsághoz. Beszédének keretében kegyelettel emlékezett meg a telek első tulajdonosáról, néhai Hirschfeld Károlyról, mint aki ennek a szép és magasított eszmének a magyát elvetette és lehetővé tette a mai szép ünnepséget.

Kisgazdák nagy napja

A testvéri összefogás csodát művelt az elhagyatottságban

Corunca, szept. hó.

Katonásan kilépünk a gyepen. Sietünk. Elhagyjuk egy napra a várost, ezt a poros, füstös költömböt, hogy résztvegyünk egy önmagára ébredt székely falu ünnepén. Hív a falu, hív a föld... Es mi jövünk.

Még nem száradt fel a harmat, mire megérkezünk gróf Toldalagi József 40 holdas gyönyörű kertjébe. Ez lesz az ünnepély színhelye.

Mindenfelé ünneplőbe öltözött legények a hatalmas fák alatt. A kerti lak előtt, melyet a gróf készségesen felajánlott díszkertjével együtt

Fejőverseny, mint falusi látványosság

A megnyitó után még kedélyesebbek az emberek. A hangulat teljesen felenged.

Csodaszép teheneket vezetnek elő. Mindenik olyan, mint egy szobrászremek. Az itteni kisgazdatársadalom szereti és megbecsüli a szépet. Még jóformán szemügyre sem vehettük a teheneket, máris megkezdődött a fejőverseny. A bizottság tagjai órával a kezükben állnak és figyelik, hogy még a mutatónál is gyorsabban mozog a versenyzők keze.

Az erdő, a falusi zsongás és a frissen fejt tej illata kedves hangulatot terem. Aztán kihirdetik az eredményt: *első lett Duka János, 4 p. 30 mp. alatt 8 liter tejet fejt a gróf Toldalagi teheneből.* (Majdnem utána írtam: országos csúcsteljesítmény.)

Alighogy véget ér ez a különös verseny, mely falusi testvéreink érdeklődését a végéig felcsigázta, máris újabb meglepetésről gondoskodik a falusi bíró. *A kerti lak előtti kis tisztásra egész csorda özőnlök.* Ez már a kiállítás. Kiválóan gondozott fajtehenek, ápoltt, borjúk, dolyfős bikák és ritkaszép sertések kényszerítik hátrább a közönséget. A bizottságnak nehéz dolga akadt, hiszen alig lehet különbséget tenni állat és állat között. Egyik gyönyörűbb, mint a másik.

Hátam mögött meg is jegyzi egy tapasztalt öreg gazda:

— No, még ijent se igen láték egy hejbe.

Az egy-barázda testvérisége

A tenyészállatkiállítás és verseny megéjtése után a tömeg csendesen a templom felé húzódik. Ennek a falunak apraja-nagyja valóságos vagy amint itt mondják — istenes.

Valami ritkán tapasztalt áhitat honol az egyszerű kis templomban. Felbúg az orgona. A falon fekete márványtábla; rajta harmichét

a gazdanap céljaira, most nagyobb tömeg verődik össze. Idősebb nének vegyülnek a pántlikás leányok közé. Egyszerre aztán elhallgat a zaj és a zibongás.

— *Kedves gazdatársaim!* — szólal meg — *Anghi Balázs. — Az E. G. E. és a Marosmegyei Földműves Szövetség nevében üdvözlöm az egybegyűlteket.*

Ezután rátér arra, hogy a gazdanapok rendezése és az ezzel kapcsolatos kiállítások sikere nem a felvonultatott mennyiségtől, vagy az idegen látogatóktól függ, hanem kizárólag csak attól: *mennyi tanulsággal gyarapodva térünk haza.*

név. Fölöttük két évszám: 1914—18. Ennyi. Ez mindent megmagyaráz. A nevek körül, kegyeletes kezek jóvoltából, mindig frissen fonott virágkoszorú.

Az ember gondolkodóba esik. Harminchét szép szál legény, harminchét viruló élet... Most mind ilyen derek gazda volna, mint amilyenek körülöttem állnak. És beszél a pap:

— *Az egybarázdából származó termés hozzon össze testvérekké minket* — mondja — *hogy ennek a népnek fiai megtalálják egymást.*

A templomból jövet szóvá teszem, hogy feltűnően sok a gyermek.

— *Mert ebben a faluban sok a szegény ember* — feleli magyarázatképpen egy derecsedő bácsi.

Veszélyben a szilvafáink

A „templomozás” után a nép ismét átvonul a gróf díszerdejébe. Errefelé az emberek mind hozzáértő kertészek. Sietnek tehát elfoglalni helyeiket, mert most gyümölcskertészeti szakelőadás következik az időszzerű kérdésekről. Anghi Balázs, igazgató lép az emelvényre. Beszédében kifejti, hogy ezen a vidéken a szilvafák vannak a legnagyobb veszélyben a levéltetű és az utána fellépő korompenész miatt. Ismertető jele, hogy a hangyák megindulnak a törzsön. Kitér a védekezés válfajaira is. Megemlíti, hogy a jó permetező gép ködszerű halmazállapotban visz a fára hatóanyagot. Beszél az okszerű lombnyírásról. Sohasem szabad csonkot hagyni, mert nem bír behagadni. Kárhoztatja, hogy nincs megszerelve a gyümölcskivétel, ami pedig egyszerűen kifizetődnek a vállalkozó szellemű kereskedőnek. Végül hangsúlyozza, hogy a már magas fokra hágott szőlő-, őszi barack- és almafenyésztes mellett óriási hozama lenne az egresnek. Nagy a kereslet benne. Városainkat pedig messzevidékről hozott egressel látják el.

Tündéruijak a székely faluban

A gazdanap fénypontja mégis csak a *háziipari kiállítás.* Ami itt van, az mesébe illik. Az ember alig hiszi el, hogy valóság. *Olyan az egész, mint a beteljesült székely álom.*

A kiállítás két termet foglal el. Kívül izléselesen sorakoznak egymás mellé a *Keresztési* Juliska pompás szőttese, a *Papp* Ida. *Tóth* Ilona és mások utólréheletlen falvédői és ágyszerítői, a *Balázs* Elekné ágyneműi... Fent kalotaszegi asztalfutók dícsérik a *Madaras* Margit hozzáértését. Kiltűnő színérezék jellemzi mindezeket a kézimunkákat. *Ude minden, élénk színezetű; erő van benne, élet.*

Vezetőnk — egy székely szőttesbe öltözött csinos úrilány — nagy szakértelemmel magyaráz: *Ez itt szárított lapos himzéssel, ez két-nyüstös házi vászon.* Csak úgy válogat a tűpárnák, abroszok, szekrénycsíkok és diványpárnák között. Elérkezünk a *borshimes* és *töblés szövésű törülközőkhöz.* Ezek az „eladó leányok” kelengyéiből valók.

— *Ez a himzés coruncai különlegesség* — magyarázza kipirult arccal. — *Nem tanította*

Vészjel a szervezetben

Zavaros vizelet biztos jele a húgyutak hüléses megbetegedésének. Idejében szedett Helmitol tabletták gyors gyógyulást biztosítanak és megszüntetik a fájdalmakat.

HELMITOL
TABLETTÁK
„Bayer” készítmény.

senki, mégis minden leány tudja.

Belépünk a belső helyiségbe. Egy berendezett székely szoba. Tulipános bútorok. Az asztalon árvalányhaj. A sarokban kilencpárnás vetettágy. Ez a székely lakás dísz.

Apró cédulákon szerénykednek a kiállítók nevei: *Balázs* Elekné, *Kiss* Annus, *Magyari* Gabrielle stb. stb.

A falon keresztiszemű falvédők fölött *Keresztési* Gyuláné kovásznai díszruhája. Igazán művészi munka. De nem is maradt hatás nélkül a faluban. *Kiss Jolánka V. elemista* azonnal utánacsínálta és a tanítvány keze méltó a mesteréhez.

A város átka

Mindenki a sarokban levő csoportosulás felé néz, ahol élénkebb társalgás folyik. *Magyari* Gabriella tanítónő, valamint magyaráz. *Neki köszönhető ez az értékes kiállítás.* Ő járta végig a leányokat és fiatal asszonyokat. Most azt beszéli el, hogy *milyen gyönyörű kézimunkák vannak ezeknek a leányoknak s mégsem maguk készítette ruhát viselnek.* Ez a város közönségének átka. Ma már tűrhető a helyzet, de néhány évvel ezelőtt egyáltalán nem hordtak székely szőttest. *Nehezen hódít ugyan az ősi divat, de már biztosan vonul vissza a faluba.* Az örvendetes visszatérés nemsokára befejezett tény lesz.

Egy székely öröm a sok székely bánat után.

Hazafelé...

A gazdanap eközben valóságos népünnepellyé emelkedett. Jóleső érzés volt nézni az otthonosan mozgó tömeget. Ki-ki szabadon járt, táncos lábbal, dalolva a természet ölen.

Ezalatt a szokásos versenyszámok lebonyolítására került a sor. Versenyfutás, kötélhúzás tarkították a műsort, miközben egy másik csoport muzsikázó mellett tánca kerekedett a fenyves alján.

Már nem is igen vették észre, amikor *Anghi* Balázs köszönetet mondott *Kiss* Antal bírónak, a helyi Gazdakör elnökének, a hasonló nevű titkárnak, *Szabó* Károly lelkésznek és teológus fiának, amiért ezt a szép ünnepélyt teljes odaadással megrendezték. A rendezésért a hölgyeket is elismerés illeti.

Indulás. A mi szerepünk már lejárt. Most azoké a szó, akik vígadni akarnak.

A városból kevesen vagyunk. Pedig a polgár esti sétája alatt nagyobb távolságokat megtesz.

Mindegy. Kevesen is nagyon jól éreztük magunkat. Ünnepe volt, igazi ünnepe. Mostanában megbecsüljük az ünnepet. Hiszen olyan kevés az ünnepnapunk!

Incze Lajos.

Üdzenség!

Wieser S. J. — Belucsák S. J.:

ALPESI FÉNY

Paratlan értékű és érdekességű ifjúsági munka magyar fordítása.

A vörös Bécs idejéből vett történet. Egy gimnázium tanulóiból adja a modern fiatalság lelki keresztmetszetét. Ateista, kommunista, erkölcsi zertóben sanyalódó fiúk — s a romantika közt helytálló és diadalmaszkodó lilomos lelkek közt izzik állandóan feszült érdeklődést kiváltóan az élet s hatása erősen megfogó, nevelőerejű. Heini, a főhős ideálja lehet minden fiúnak.

Középszkolásoknak nem lehet eléggé ajánlani! Kartonkötésben, remek címlappal ára 50 lejt és portó.

Megrendelhető könyvosztályunk utján is.

Nemesített vetőmag terjesztési akciót indít Bihormegyében az EGE

300 katasztrális holdat vetnek be bánkúti és odvasi búzával

Oradea. Saját tud. A transsylvaniai Gazdasági Egyesület elhatározta, hogy nemesített vetőmag terjesztési akciót indít Bihar megyében. 300 katasztrális hold területen vet el a jövő tavaszra nemesített vetőmagot. A vetőmagvakat az EGE cluji központja adja ki azoknak a gazdáknak, akik vállalták, hogy földjükön elhelyezik a nemesített búzát. Így Barcs Józsefné birtokán 22 holdat vetnek be odvasi 241-es búzával és 22 holdat bánkúti 546-ossal. Toperczel Sándorné birtokán 60 holdat vetnek be odvasi 241-es búzával. K. Balogh Ferenc árpádi birtokán 25 holdat bánkúti 1201-essel és odvasi 1205-essel. László Andor-

nál 20 holdat bánkúti 1205-essel és Halpert Lajosnál 20 holdat bánkúti 1204-es búzával.

Ezek a birtokosok a nemes vetőmagvakat a folyó áron kapják az EGE központjától és kötelezik magukat, hogy aratás után ugyan-csak a folyó áron adják vissza a termést a központnak, ahonnan szétosztják önköltségi árban a gazdák között.

Bihar, Salard, Tinca, Diosig, Zerind és Ghiarmata községekben már ezidén is osztottak ki a gazdák között nemesített búza vetőmagot, amellyel mindenütt szép eredményeket értek el.

SPORT

Csehszlovákia már válogatott Magyarország ellen

Még mindig bizonytalan a magyar csapat összeállítása

Prágából jelentik: Tesar alezredes, cseh-lavák szövetségi kapitány a vasárnapi mérkőzések után kijelölte azt a valószínű válogatottat, amely Budapesten Magyarország futballválogatottja ellen játszik. Ez az együttes a következők: Planicka (Slavia) — Burger (Sparta), Ctyroky (Sparta) — Kostyalek (Sparta), Svatek (Kladno), Kolsky (Sparta) — Riha (Sparta), Klocs (Kladno), Sobotka (Slavia), Kopecky (Slavia), Nejedly (Sparta).

Azért százszázalékosan még nem biztos, hogy ez a csapat játszik Budapesten. A fedezet-sorban lehet változás és a belső posztjának Rulc is esélyes jelöltje.

Budapestről jelentik: A magyar csapat összeállításáról a legkülönbözőbb hírek vannak forgalomban. Meglepetést keltett, hogy Titkos

nincs a keretben. Állítólag Brünbden a B) csapat összetétele ez lesz:

Csikós (Siklai) — Miklósi, Fekete — Magda, Balogh (Nemzeti), Szalay (Nemzeti) — Röck, Sztancsik, Szuhai, Székely Horváth (Nemzeti). Tartalék: Bihámy.

Ha ez igaz, a „nagy” válogatott összeállítása körülbelül adva van:

Szabó (Háda) — Korányi, Biró — Lázár, Turay, Dudás — Sas, Cseh, Zsengellér, Sárosi, P. Szabó (Kemény).

Egyébként könnyen megtörténhetik, hogy Massaryk, az elhunyt csehszlovák államfő halála miatt elmaradnak a Csehszlovákia-ba vasárnapi kitzűzött mérkőzések, sőt szó lehet arról is, hogy a nemzeti válogatott budapesti játékát sem engedélyezik.

Szeptember 24: a „három város” teniszmérkőzése. Bucurestiből jelentik: Hirt adunk már arról, hogy szeptember 24-én a fővárosban rendezik meg a „három város” teniszmérkőzését. A jugoszláv és bolgár szövetségek most küldték el összeállításukat, mely a következő: Belgrád: Puncsecs, Radovenovics, Risztics és Nagy. Szófia: Iordanoff, Mladjoff, Kankoff és Curukli. Bucuresti csapatát még nem állították össze.

ŐFELSÉGE ELISMERÉSÉT FEJEZTE KI AZ ATLÉTIKAI SZÖVETSÉG ELNÖKÉNEK. Bucurestiből jelentik: Károly király tegnap kihallgatáson fogadta J. Camarasescut, az atlétikai szövetség elnökét, aki jelentést tett az uralkodónak a Balkán-versenyek végső eredményeiről és az atlétikai szövetség újrendszeréről és a gyakorlatban jól bevált előkészítő munkájáról. Őfelsége teljes elismerését fejezte ki az elnöknek a román versenyzők szép sikereit és további támogatásáról biztosította az atlétikai szövetséget. A kihallgatás után az a hír terjedt el a főváros sportkörökében, hogy a Balkán-versenyek rendezői és hősei magas kitüntetésekkel fognak kapni.

Romániáé a labdarugó Balkán-kupa. Bucurestiből jelentik: A labdarugó szövetség elnöke értesítette a Balkán-kupáért küzdött nemzetek szövetségeit, hogy a kupát sajátjának tekintik, mert az azért folyó küzdelmekről a többi szövetségek sorra lemondtak. A szövetség annak a reményének ad kifejezést levelében, hogy még talán lesz alkalom arra, hogy a nagybirtokos kupát nemzetközi díjjal tűzhesse ki.

A Rapid legyőzte a Victoriát. Bucurestiből jelentik: Kedden játszották le a Rapid—Victoria (Cluj) barátságos mérkőzést, melyet a Rapid 6:4 (3:1) arányban nyert meg. Góllövők: Moldovan (2), Auer (2) és Bogdan (2). A Victoria részéről Cociuban, Capusan (2) és Cornea voltak a góllövők.

MAXIMÁLTAK A LABDARUGÓMÉRKŐZÉSEK BELEPŐDÍJAIT. Bucurestiből jelentik: A nemzeti ligák intézőbizottsága a ligamérkőzések belépődíjait egységesen az egész országban úgy állapította meg, hogy az alsó határ 10 leinél nem lehet kevesebb, a felső határ pedig egy ligamérkőzésen 70, kettős műsorú mérkőzéseken pedig 80 leinél nem lehet több.

TANQUEREY—CZUMBEL A TÖKÉLETES ÉLET ASZKETIKA és MISZTIKA

Kapható a „Magyar Lapok” könyvcsatlálya. Kitűnő utmutató papok részére a lelkek vezetéséhez. Szerzeteseknek elsőrendű segítője a lelki élet elmélyítéséhez. A keresztény életteljesre törekvő világiaknak nélkülözhetetlen. Tudományos értékét könnved és kellemes stílusa, világos és gyakorlati szerkesztése nagyban emeli. A több mint ezer oldalas könyv, — amely finom indiai papíron készült és azért alig nagyobb egy nagyobbfa ima-könyvnel —

ára: 230 lei

Főtisztelendő Plébánia Hivatal

Tisztelettel értesitem az összes Főtisztelendő plébánia hivatalokat és más egyházi intézményeket, hogy férjem halála után nagymultu ipítési irodájának vezetését sajátmagam vettem át és azt férjem általánosan ismert, becsületes munka-szellemében kipróbált szakembereimmel és tökéletes szakmai felelősséggel irányítom. Továbbra is elvállalok és végrehajtok mindenféle szakmába vágó munkát, ha templomot, iskolát vagy más egyházi épületet kell építeni, átalakítani, tatarozni. Megkeresésre, saját költségemen szakemberem a helyszínre utazik. További szíves pártfogást kér

ÖZV. BALINT DÁNIELNÉ

Oradea, Strada Academiei No. 2.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavanként 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Cim a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Jutányos áron
eladó bronz ebédlő villanylámpa. Oradea, Str. Joan Ciordas No. 29. Udvarban balra. Megtekinthető délelőtt 11-től 1-ig.

Kisebb magánház
gyümölcsös kerttel jutányos áron eladó. Értekezni: Oradea, Piata Creanga No. 1.

Szabóvasalók,
ollók, klapnifa, vasalópárna, eladók: Bodnár, Oradea, Str. Tache Joneanu 45. szám.

Diák egyenruha
eladó. Cserepkaíyhát veszek. Oradea, Str. Pavel 17. szám.

Alkalmazás

Mindenes leányt
keresünk. Értekezni lehet Oradea, Episcopul Pavel-utca 24. szám.

Fehérnemű varrónő
keresek házhöz: Petrovița, Oradea Str. Moldova 22. szám.

Megbízható bejárónő
azonnali bejegyzéssel, a délelőtti órákra felvétetik. Oradea, Str. Sztaroveszky 3. aját.

Elsőrendű
házivarrónőt keresek. Cim a kiadóban.

Okl. óvónő
előkészítést vállal esetleg nevelőnőnek elmentne vidékre is. Tóth Mardolna, Oradea, Str. Rosiorilor 7. szám.

Különféle

Figyelem!
Tarján óras és ékszerész, Oradea, Bul. Regele Ferdinand 8. sz. Javítások szakszerűen készülnek. Használt órák és ékszerek vétele.

Cserép- és palatető
javításokat jutányosan készít Burzik Sándor cserepezőmester, Oradea, Str. Ingusta No. 1.

Köszörműtessünk
ifj. Kelemen köszörműtész, Oradea, Piata Mihai Viteazul (Avram Jancu-utca sarok)

Lakás

Butorozott
2 szoba kiadó, fürdőszoba használattal. Oradea, Str. Academia 2-a.

Kiadó
2 szoba, nagy előszoba, konyha és mellékhelyiség, nov. 1-re. Oradea, Str. Mihail Sorbul 23.

Butorozott szoba
különbejarattal szeptember 15-re kiadó. Oradea, Str. Averescu No. 37.

Kiadó
kétszobás, udvari lakás, Oradea, Str. Bratianu 61. a.a.t.

Kiadó
a városi strand mellett 2 szobás, kertes lakás. Oradea, Str. Codrinoi 11.

Iskolás leánykát
teljes ellátással felvevünk. Leányiskolákhoz közel. Oradea, Str. Jon Ghica 13. szám.

Kiadó
modern 3 szobás, komfortos magánlakás, Oradea, Str. Moldova 41. Barmikor beköltözhető. Értekezés Ep. Pavel 9. szám.

Központban
4 szobás lakás szeptember 15-re és egy egyszobás, konyhas lakás azonnal kiadó. Oradea, I. G. Duca 23.

Kiadó
kertes házban 3 szobás, fürdőszobás lakás november 1-re. Oradea, Str. Ciordas 38. szám.

A kiadóhivatal üzenetei

Partin M. Satulung: Az átutalt összeggel előfizetése 1937 nov. 30-ig rendezve van.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.